

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

1	Johtamiskäytännöt	6
1.1	Missio, visio ja strategia	6
1.1.1	Missio ja visio	6
1.1.2	Yliopiston strategia sekä sitä täydentävät ohjelmat ja suunnitelmat	7
1.2	Asiakastarpeiden tunnistaminen	10
1.3	Laatupolitiikka ja laatutavoitteet	11
1.3.1	Laatupolitiikka	11
1.3.2	Toimintojen laatutavoitteet	12
1.3.2.1	Ydintoiminnot	12
1.3.2.2	Tukitoiminnot	13
1.4	Organisaatio	15
1.4.1	Yliopiston organisaatio ja hallinto	15
1.4.2	Hallintokeskus	17
1.5	Tulosohjaus ja johtaminen	17
1.6	Strateginen suunnittelu	18
1.7	Laadunhallintajärjestelmän organisaatio ja toteutus	20
1.8	Johdon katselmukset	21
2	Voimavarat	23
2.1	Henkilöstö	23
2.1.1	Henkilöstöohjelma	23
2.1.2	Rekrytointi	24
2.1.3	Henkilöstön hyvinvointi ja työiihtyvyys	24
2.1.4	Perehdyttäminen ja koulutus	25
2.1.5	Tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja esteettömyys	25
2.1.6	Opettajien ja tutkijoiden kokonaistyöaika	26

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

2.1.7	Opettajien ja tutkijoiden pätevyys	26
2.1.8	Kehityskeskustelut	27
2.1.9	Palkkaus	27
2.1.10	Työturvallisuus ja siihen liittyvä riskinarviointi	27
2.1.11	Henkilöstön ja opiskelijoiden osallistuminen	28
2.2	Rahoitus	28
2.2.1	OPM:n voimavarojen jakomekanismi.....	29
2.2.2	Täydentävä rahoitus.....	29
2.2.3	Yliopiston sisäinen rahanjako	30
2.3	Tilat ja laitteet	30
2.3.1	Tilat, kiinteistöt	30
2.3.2	Laitteet, laiterekisterit ja tutkimusaineistot.....	31
3	Toiminnot	32
3.1	Ydintoiminnot	32
3.1.1	Tutkimus.....	33
3.1.1.2	Sopimuskäytännöt	36
3.1.1.3	Tutkimuksen etiikka	37
3.1.2	Opetus.....	37
3.1.2.1	Perustutkinto-opetus	41
3.1.2.2	Aikuiskoulutus	42
3.1.2.3	Täydennyskoulutus.....	43
3.1.3	Yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja sivistystehtävä	43
3.1.3.1	Alueellinen vaikuttaminen.....	43
3.1.3.2	Lukio- ja yläasteysteistyö.....	44
3.2	Tukitoiminnot	44
3.2.1	Strateginen johtaminen	44
3.2.2	Henkilöstövoimavarat (vrt. 2.1).....	44

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

3.2.3	Tukipalvelut.....	45
3.2.3.1	Hallinto- ja henkilöstöosaston palvelut.....	45
3.2.3.2	Opintoasioiden osaston palvelut.....	46
3.2.3.3	Talousosaston palvelut.....	46
3.2.3.4	Tutkimus- ja innovaatiopalvelut -osasto.....	46
3.2.3.5	Kansainvälisten asioiden osasto.....	47
3.2.3.6	Viestintä.....	47
3.2.3.7	Suunnittelu- ja kehittämispalvelut.....	47
3.2.3.8	Muut erilliset opetuksen ja tutkimuksen tukipalvelut.....	48
3.2.4	Kestävä kehitys.....	50
3.2.4.1	Energian ja veden kulutus.....	50
3.2.4.2	Jätehuolto.....	50
3.2.4.3	Kestävä kehitys opetuksen osana.....	51
4	Toiminnan arviointi ja kehittäminen.....	51
4.1	Arviointi, aikataulut, indikaattorit.....	52
4.1.1	Tutkimuksen arviointi.....	53
4.1.2	Opetuksen arviointi.....	54
4.1.3	Yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen arviointi.....	55
4.1.4	Sisäinen tarkastus ja muut arvioinnit.....	55
4.2	Sisäinen auditointi.....	56
4.3	Asiakas- ja toimittajapalaute.....	57
4.4	Tietojen analysointi.....	58
4.5	Toiminnan kehittäminen.....	58
4.6	Poikkeamien ja valitusten hallinta.....	59

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Muutossivu

Versio	hyväksyjä	pvm	muutoksen luonne	muutoksia kohdissa
1.0	yliopiston hallitus	15.12.2004	uuden laatukäsikirjan käyttöön otto	
2.0	yliopiston hallitus	24.8.2005	Uusi versio laatukäsikirjasta	useissa kohdissa - erityisesti opetustoiminnon osalta kohdassa 3.1.2 Kokonaan uutena on lisätty muutossivu ja kohta 2.2. Rahoitus alakohtineen
2.1	rehtori	21.11.2005	teknisiä muutoksia	erityisesti kohdassa 1.7, 1.8 ja 3.1. Liitteet 1., 2., 3.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

				ja 4. lisätty
2.2	rehtori	syksy 2006	teknisiä muutoksia	erityisesti kohdissa 4.2, 4.3 ja 4.6
3.0	yliopiston hallitus	kevät 2007	tutkimustoimintoon kokonaisvaltainen uudistaminen	
3.1	rehtori	17.12.2007	4.1.4 Sisäiset tarkastukset ja muut arvioinnit sekä 4.6.1 poikkeamat muutettu Pari teknistä korjausta.	
3.2	rehtori		teknisiä korjauksia	Muutokset näkyvät punaisina

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Kuopion yliopiston laatutyön ja laadunhallintajärjestelmän tavoitteena on

- tukea yliopiston mission, vision ja strategioiden toteutumista, toiminnan kehittymistä sekä tutkimus- ja oppimistulosten jatkuvaa paranemista
- kehittää sisäisiin ja ulkoisiin arviointeihin liittyvää osaamista ja valmiuksia sekä varmistaa niiden tulosten hyödyntämistä
- viestiä toiminnan laadusta omalle henkilöstölle ja opiskelijoille sekä korkeakouluuyhteisöille, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille, mukaan lukien yliopistoon hakeutuvat opiskelijat
- kehittää laatu kulttuuriin ja laatuun liittyvää osaamista.

Yliopiston laatutyö pohjautuu yliopistolakiin, Korkeakoulujen arviointineuvoston (KKA) laadunvarmistustavoitteisiin ja ISO9001:2000 standardiin. Siinä on otettu huomioon myös European University Associationin (EUA) ja European Higher Education Area (EHEA) ohjeet ja suositukset.

1 Johtamiskäytännöt

1.1 Missio, visio ja strategia

1.1.1 Missio ja visio

Kuopion yliopiston toimintaa ohjaa yliopistolaki (645/1997) ja sen muutoslait (715/2004 ja 556/2005) sekä niiden pohjalta annetut asetukset 568/2005 ja 569/2005 sekä kulloinenkin hallitusohjelma ja sen koulutus- ja tutkimussuunnitelma. Yliopiston hallituksen hyväksymä hallintojohtosääntö <http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06) on ylin yliopiston sisäinen ohjeistus.

Kuopion yliopisto on terveystieteiden, ympäristötieteiden ja hyvinvointitieteisiin sekä niihin liittyviin biotieteisiin, teknologiaan, tietotekniikkaan ja liiketoimintaosaamiseen profiloitunut yliopisto. Yliopiston tehtävänä on kansainvälisesti korkeatasoisen uuden tieteellisen tutkimustiedon ja siihen perustuvan opetuksen avulla nostaa osaamisen tasoa maassamme. Yliopisto edistää toiminnallaan hyvinvoinnin ja elämisen laadun parantumista sekä alueellista elinvoimaisuutta

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

valtakunnallisesti ja erityisesti itäisessä Suomessa sekä Pohjois-Savon, erityisesti Kuopion seudun kehittymistä kasvukeskuksena.

Yliopiston visio vuodelle 2015 on esitetty hallituksen 1.2.2006 hyväksymässä strategiassa http://www.uku.fi/hallinto/suunn/julkaisut/strategia_2007_2015.pdf (tarkistettu 3.10.06). Siinä yliopisto nähdään noin 10000 opiskelijan ja työntekijän elinvoimaisena, vireänä ja innovatiivisena kansainvälisenä ja arvostettuna tiedeyliopistona, joka tunnetaan huippututkimuksestaan ja korkealaatuisesta koulutuksestaan. Yliopisto on visionsa mukaan myös Kuopion tiedelaakson keskus, joka toimii kiinteässä yhteistyössä Kuopion yliopistollisen sairaalan, useiden tutkimuslaitosten, ammattikorkeakoulujen sekä yritysten ja yrityspalvelujen kanssa.

1.1.2 Yliopiston strategia sekä sitä täydentävät ohjelmat ja suunnitelmat

Yliopiston kulloinkin voimassa oleva strategia kattaa kaksi tulossopimuskautta. Strategiassaan yliopisto linjaa arvonsa ja ne toimenpiteet, kehityssuunnat ja hankkeet, joiden kautta yliopisto menestyy kilpailussa voimavaroista, pystyy reagoimaan nopeasti muuttuviin olosuhteisiin ja toimintaansa kohdistuviin vaateisiin, pystyy parantamaan toimintansa laatua ja vaikuttavuutta sekä saavuttamaan keskeiset tavoitteensa:

- tutkimuksen aseman vahvistaminen ja selkeä profiloituminen
- tutkimuslähtöisen opetuksen, uusien opetus- ja oppimismenetelmien ja elinikäisen oppimisen kehittäminen
- yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen vahvistaminen
- kansainvälisen toiminnan kehittäminen
- strategisten kumppanuuksien vahvistaminen
- sisäisen ja ulkoisen imagon vahvistaminen
- organisaation ja johtamisjärjestelmän kehittäminen
- henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen

Yliopistoon luodaan toiminnan jatkuvaksi parantamiseksi kaikille tasoille toimiva, järjestelmällinen ja kehittyvä kansainväliseen ISO9001:2000- standardiin perustuva toimintamalli. Opetustoiminnolla on tämän standardin mukainen sertifikaatti.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Edellä mainittuja tavoitteita toteutetaan tulevina tulossopimuskausina yliopiston omin toimin, opetusministeriön rahoittamin yliopistokohtaisin ja valtakunnallisoin kehittämishankkein sekä alueellisen kehittämisen näkökulmaa painottavin hankkein.

Strategiaa täydentävä ja tarkentava toiminta- ja taloussuunnitelma kattaa aina yhden sopimuskauden. Voimassa oleva TTS löytyy yliopiston kotisivulta http://www.uku.fi/hallinto/suunn/tts_2007_2010.pdf (tarkistettu 3.10.06).

Yliopiston strategiaa täydentävät seuraavat tarkentavat strategiat, suunnitelmat ja ohjelmat:

Perusopetuksen kehittämisohjelma

<http://www.uku.fi/hallinto/suunn/julkaisut/Perusopetusstr.pdf> (tarkistettu 3.10.06) kuvaa opetuksen kehittämisen painopisteitä ja tavoitteita. Opetuksen ja oppimisen kehittämisen keskeinen päämäärä on opiskelijan syvälinen asioiden omaksuminen ja kyky soveltaa oppimaansa sekä ajattelun, viestinnän ja vuorovaikutuksen taitojen oppiminen. Metodisesti painotetaan oppimista aktivoivia opetusmuotoja. Ohjelmassa kuvataan myös tieto- ja viestintätekniikan (TVT) käyttöä opetuksessa sekä alan opetus- ja opiskelukäytön tämän hetken valmiuksia ja koulutusta ja siihen liittyviä tukipalveluita ja kehittämistavoitteita. Ohjelmassa korostuu opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen.

Tutkimuksen kehittämisohjelma kuvaa tutkimuksen kehittämisen painopisteitä, tavoitteita sekä keinoja niiden saavuttamiseksi. TARVIKE valmistele sen vuoden 2007 loppuun mennessä.

Opiskelijavalintojen kehittämisstrategia

http://www.uku.fi/ajankohtaista/Kuy_opstrategia_03.pdf (tarkistettu 3.10.06) kuvaa **opiskelijarekrytoinnissa ja** opiskelijavalinnoissa noudatettavia periaatteita.

Elinikäisen oppimisen kehittämisohjelmassa vuosille 2007-2010 on kuvattu yliopiston elinikäisen oppimisen visio ja missio sekä strategiset kehittämistoimet vision toteuttamiseksi (tarkistettu)

Aikuiskoulutusstrategiassa <http://www.uku.fi/hallinto/suunn/aikuiskoulutusstrategia.pdf> (tarkistettu 3.10.06) on kuvattu aikuiskoulutus osana yliopiston toimintaa ja tärkeänä rajapintana yliopiston ja ympäröivän yhteiskunnan välillä. Aikuiskoulutus reagoi nopeasti yhteiskunnan muutoksiin ja niistä nouseviin koulutus- ja kehittämistarpeisiin ja siirtää

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

uusiutuvaa tutkimustietoa työelämän hyödynnettäväksi. Aikuiskoulutusta on avoin yliopisto-opetus ja ammatillinen aikuiskoulutus (täydennyskoulutus).

TVT-strategia liittyy kiinteästi virtuaaliyliopistostrategiaan <http://www.uku.fi/hallinto/suunn/julkaisut/virtyostr.pdf> (tarkistettu 3.10.06).

Virtuaaliyliopistotoiminta edellyttää, että tarvittava infrastruktuuri ja sisällöntuotannon tukipalvelut taataan ja että opettajilla ja muulla henkilökunnalla on vankka tieto- ja viestintätekninen osaaminen, jotta opetuksen ja opiskelun kansallista ja kansainvälistä verkostoitumista voidaan lisätä. Yliopisto osallistuu omien painopistealojensa mukaisesti valtakunnallisiin, alueellisiin ja yliopistokohtaisiin virtuaaliyliopistohankkeisiin.

Tietohallintostrategia <http://www.uku.fi/hallinto/THstrategia.pdf> (tarkistettu 3.10.06) ja tietoturvallisuusohjeet löytyvät tietotekniikkakeskuksen kotisivuilta <http://www.uku.fi/tike/tietoturva/> (tarkistettu 3.10.06).

Kansainvälisen toiminnan suunnitelma <http://uku.fi/intl/strategiat> (tarkistettu 3.10.06) kuvaa yliopiston tavoitteita ja toimia opetuksen ja tutkimuksen kansainvälisen tunnettuuden parantamiseksi sekä opettajien, tutkijoiden ja opiskelijoiden liikkuvuuden lisäämiseksi.

Yliopiston viestintäohjelma <http://www.uku.fi/hallinto/viestinta/viestintaohjelma.pdf> (tarkistettu 3.10.06) täsmentää koko yliopiston viestinnän sekä viestintäosaston työn perusperiaatteet, tavoitteet, vastuut ja painopistealueet. Viestintää johtaa rehtori yhdessä ohjausryhmän kanssa.

Pohjois-Savon yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen aluekehittämisen strategia http://www.uku.fi/hallinto/suunn/PS_yo_amk_strategia.pdf (tarkistettu 3.10.06) kuvaa kuinka osapuolten antama opetus ja koulutus sekä kehittäminen ja tutkimus mahdollisimman tehokkaasti tukevat maakunnan osaamista ja kehittymistä.

Itäisen Suomen yliopistojen yhteisen kehittämisstrategian <http://www.uku.fi/hallinto/suunn/ISSTRAT.pdf> (tarkistettu 3.10.06) mukaan keskeisenä tavoitteena on tiivistää alueen yliopistojen yhteistyötä väestön hyvinvoinnin ja alueen elinvoimaisuuden merkittäväksi parantamiseksi kytkemällä toimintansa kiinteästi alueensa osaamis pohjaisen yritystoiminnan, kattavan palveluverkoston ja aluetalouden kehittämiseen ja vahvistamalla alueen rakenteita ja kilpailukykyä EU:n rakennerahastojen avulla.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Vuosittain julkaistaan yliopiston toimintakertomus. Viimeisin toimintakertomus löytyy internetistä osoitteesta http://www.uku.fi/hallinto/suunn/toimintakertomus_2005.pdf (tarkistettu 3.10.06)

1.2 Asiakastarpeiden tunnistaminen

Julkishallinnon erityispiirteitä ovat poliittinen ohjautuvuus, poliittisen johdon vaihtuvuus ja legalistinen yhtenäiskulttuuri sekä palvelujen ylläpitäminen verovaroin. Lainsäätäjä määrittelee monin tavoin myös palvelujen sisällöllisiä rajoja.

Yhteiskunta ja sen edustajana lähinnä opetusministeriö (OPM) on rahoittajana yliopiston tärkein asiakas. Opetusministeriö on määrittänyt yliopiston ydintehtävät ja sen kanssa sovitaan myös vuosittaisista tulostavoitteista ja budjetista. OPM edellyttää kokonaisvaltaisesti laadukasta ja kustannustehokasta toimintaa ja sitä, että opetus ja tutkimus on niin järjestetty, että tutkinnon suorittaneet hyödyttävät suomalaista ja kansainvälistä yhteiskuntaa ja tiedeyhteisöä.

Opiskelijat ovat toinen perusasiakasryhmä ja samalla tärkeä yhteistyökumppani yliopiston toiminnan kehittämisessä. Opiskelijat edellyttävät opiskelijälähtöistä ja yksilölliset valinnat mahdollistavaa ammattitaitoista opetusta, miellyttävää opiskeluilmapiiriä, moderneja oppimisympäristöjä ja hyvän työpaikan takaavia tutkintoja sekä mahdollisuutta osallistua valmisteleviin työryhmiin ja päätöksentekoeleimiin.

Yliopistolla on muotoutumassa strateginen kumppanuussuhde Joensuun yliopistoon ja Savonia-ammattikorkeakouluun. Näiden kumppanuussuhteiden tarkempi kuvaus ja vaikutus yliopiston laadunhallintajärjestelmään tulee vuonna 2007.

Yliopiston hallinto noudattaa kolmikantamallia. Tämä takaa opiskelijoiden ja henkilökunnan vaikutusmahdollisuuden sekä valmistelevissa että päättävissä elimissä.

Suomalainen yhteiskunta ja sen elinkeinoelämä edellyttävät, että tutkinnon suorittaneet taitavat varsinaisten substanssitaitojen lisäksi myös yleiset akateemiset valmiudet, kuten ryhmätyötaidot, kieli- ja viestintätaidot sekä tietotekniset taidot.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Kansainvälinen tiedeyhteisö ja suomalainen yhteiskunta edellyttävät yliopistolta innovatiivista, eettisesti kestävästä, relevanttia tutkimuspanosta. Tutkimuksen rahoittajat, EU, Suomen Akatemia, Tekes, kansalliset ja kansainväliset säätiöt, ovat erittäin tärkeitä asiakaskumppaneita, jotka omilla linjauksillaan ja päätöksillään ohjaavat tutkimustoimintaa. Tutkimusrahoittajat edellyttävät yliopistolta laadukasta ja korkeatasoista tutkimusta sekä hyvää tutkimushallintoa.

Muita läheisiä yhteistyökumppaneita ja sidosryhmiä ovat Kuopion kaupunki, Teknologiaakeskus Teknia, Pohjois-Savon liitto, Kuopion yliopistollinen sairaala, muut yliopistot sekä ammattikorkeakoulut, lähikunnat ja maakunnan yritykset ja tutkimuslaitokset. Yliopisto on tehnyt strategiset kumppanuussopimukset seuraavien sektoritutkimuslaitosten kanssa: Geologian tutkimuslaitos, Ilmatieteen laitos, Kansanterveyslaitos, Työterveyslaitos ja Valtion teknillinen tutkimuslaitos. Yhteistyökumppanit edellyttävät erityisesti luotettavaa ja luottamuksellista kumppanuutta, tieteellistä ja ammatillista pätevyyttä sekä pitkäjänteistä suunnitelmallisuutta.

Yliopiston neuvottelukunnassa on kerrallaan noin 50 eri sidosryhmien edustajaa. Yliopiston hallituksessa on yksi jäsen yliopiston ulkopuolelta.

Asiakaskokemuksia ja -tyytyväisyyttä koskevaa tietoa hankitaan ja katselmoidaan säännöllisesti tämän laatukäsikirjan 4. luvun mukaisesti.

1.3 Laatupolitiikka ja laatutavoitteet

1.3.1 Laatupolitiikka

Kuopion yliopisto on OPM:n alainen autonominen tilivirasto, opetus- ja tutkimuslaitos, jonka perustehtävät on annettu laissa.

Kuopion yliopiston laatupolitiikkaan kuuluu, että yliopisto

- ylläpitää sellaista laadunhallintajärjestelmää, johon nojautuen yliopisto voi suorittaa perustehtävänsä, tutkimuksen ja siihen perustuvan opetuksen, luotettavasti ja korkealaatuisesti kaikilla toiminnan tasoillaan yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön tarpeet huomioon ottaen

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

-
- perustaa strategisen johtamisensa ja toimintansa jatkuvan kehittämisen arviointien antaman tuloksen analyysihin
 - on innovatiivinen, kansallisesti ja kansainvälisesti arvostettu ja tavoiteltu opiskelu-, työ- ja tutkimusyhteisö sekä pitkäjänteinen ja luotettava strateginen yhteistyökumppani
 - edistää henkilökunnan ja opiskelijoiden työhyvinvointia

Kuopion yliopiston laadunhallintajärjestelmä on dokumentoitu laatukäsikirjaan ja sille alisteisiin, täydentäviin toimintayksiköiden käsikirjoihin, joissa on tarkemmat toimintaohjeet, menetelmät ja määräykset. Yliopiston laatupolitiikka antaa lähtökohdan yliopiston laadunhallintajärjestelmälle. Laatupolitiikka on hyväksytty yliopiston hallituksessa.

1.3.2 Toimintojen laatutavoitteet

1.3.2.1 Ydintoiminnot

Tutkimus

- Tutkimus on poikkitieteellistä ja vahvasti verkostoitunutta sisäisesti ja ulkoisesti
- Tutkimus on selkeästi profiloitunut yliopiston strategiassa määritettyihin painoaloihin ja vahvuusalueisiin, yliopistolla toimii tutkimuksen painoalojen mukaiset tutkimuskeskukset
- Tutkimus on vahvuusalueilla kansainvälistä huipputasoa ja tutkimusta tehdään kansainvälisten työryhmien tasavertaisena osapuolena
- Yliopistossa on jatkuvasti tutkimuksen huippuyksiköitä ja yliopisto menestyy hyvin kilpailtaessa ulkopuolisesta rahoituksesta
- Tutkimustuloksia hyödynnetään yhteiskunnallisessa päätöksenteossa, elinkeinoelämässä ja soveltavan tutkimuksen osana
- Tutkimus on eettisesti kestävä ja sen menetelmät ovat validoituja ja luotettavia
- Jatkokoulutus antaa tutkijan tehtävien lisäksi hyvät valmiudet myös muihin vaativiin asiantuntijatehtäviin
- Yliopistolla on merkittävä rooli ammattimaisen tutkijanuran mahdollistajana kaikilla tutkijanuran portailla.

Opetus

- Yliopistolla on sertifioitu opetuksen laadunhallintajärjestelmä ja opetusyhteistyökumppaneilta edellytetään tunnistettavaa ja tunnustettua laadunhallintajärjestelmää

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

- Opetus perustuu viimeisimpään tutkimustietoon
- Perustutkinnon suorittaneet sijoittuvat hyvin työelämään tai jatkotutkintokoulutukseen
- Opiskelijat suorittavat opintonsa opetushenkilökunnan ja urapalvelujen tukemana laatimansa henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti
- Yliopistossa on mahdollisuus suorittaa laaja-alaisia ja poikkitieteellisiä tutkintoja
- Opetuksessa pyritään tuottamaan syvällistä oppimista ja tiedon soveltamistaitoja
- Opetus ja oppiminen on kustannustehokasta
- Opiskelijat ovat mukana opetuksen ja yliopiston toiminnan kehittämisessä
- Yliopiston perusopetus on kansallisesti ja kansainvälisesti laadukkaaksi tunnustettua ja yliopistolla on jatkuvasti jokin opetuksen laatuyksikkö

- Tieteellinen jatkokoulutus on tehokkaasti ohjattua. Jatkokoulutettavat toimivat pääsääntöisesti tutkijakoulujärjestelmän piirissä ja liittyvät kiinteästi tieteellisiin tutkimusryhmiin.

- Yliopisto tunnistaa herkästi oman toimintaprofiilinsa mukaiset alueen (ja muun yhteiskunnan) aikuiskoulutustarpeet ja vastaa nopeasti kysyntään
- Aikuiskoulutus tarjoaa väylän perustutkintokoulutukseen

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja sivistystoiminta

- Yliopiston vaikuttavuus on merkittävä alueellisesti ja valtakunnallisesti
- yliopiston alumnitoiminta on osa elinikäistä oppimista ja yhteiskuntavastuuta
- Yliopiston imago julkisuudessa sekä yliopiston sisällä että ulkopuolella on hyvä
- Yliopiston henkilökunnalla on hyvät suhteet alueen elinkeinoelämään ja julkishallintoon
- Yliopisto on mukana yritystoiminnan tukemisessa ja käynnistämässä
- Yliopiston henkilöstö osallistuu aktiivisesti julkiseen keskusteluun ja toimii asiantuntijoina
- Yliopisto osallistuu eri kouluasteiden väliseen yhteistyöhön
- Yliopisto toimii aitona osallistujana maakunnallisessa suunnittelussa
- Yliopisto on mukana järjestämässä Studia generalia-luentosarjoja yhdessä kesäyliopiston kanssa

1.3.2.2 Tukitoiminnot

Strateginen johtaminen

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Johto tunnistaa mahdollisuuksia, hallitsee kehittymisen, visioi ja luo yhteisen arvomaailman ja suunnan ja saa osaavan henkilökunnan jakamaan tietonsa ja kehittämään uutta tietoa yhteisten arvojen mukaisesti. Koko henkilökunta tuntee Kuopion yliopiston perustehtävät.

- Johtaminen on proaktiivista osaamisen johtamista
- Johto seuraa yliopiston vision, mission ja tavoitteiden perusteella valittuja tunnuslukuja ja perustaa strategisen suunnittelunsa säännönmukaiseen riskinarviointiin ja muuhun arviointiin
- Yliopistossa toimitaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti ja arvostetaan henkilöstöä tärkeimpänä voimavarana.
- Yliopiston viestintä on aktiivista ja osoittaa johdon sitoutumista vision toteuttamiseen

Henkilöstövoimavarat

- Yliopisto pyrkii luomaan vakaan, turvallisen ja motivoivan työympäristön solmimalla mahdollisimman pitkiä ja vakinaisia palvelussuhteita ja tarjoamalla viihtyisän ja motivoivan, jatkuvaan kouluttautumiseen kannustavan työyhteisön, jossa henkilökunnalla on mahdollisuus osallistua oman työnsä ja työympäristönsä kehittämiseen.
- Tavoitteena on, että työntekijät ovat eläkkeelle jäädessään hyvinvoivia täysinpalvelleita ja aktiivisia kansalaisia.

Tukipalvelut

- Ovat riittävät tukemaan yliopiston ydintoimintoja, mutta mahdollisimman keveät, avoimet ja joustavat
- Opetuksen ja tutkimuksen tukitoiminnot takaavat opintojen ja tutkimuksen esteettömän edistymisen
- Tukitoimintoprosessit ovat virheettömiä ja läpimenoajat ovat lyhyet ja tarkoituksenmukaiset
- Tilat ja laitteet ovat riittävät kansainvälisesti korkeatasoisen tutkimuksen ja opetuksen tarpeisiin

Yhteiskuntavastuu, esteettömyys ja kestävä kehitys

- Kestävä kehitys otetaan huomioon opetuksessa läpäisyperiaatteella
- Energiankulutusta minimoidaan
- Jätteiden määrää vähennetään kierrättämällä, lajittelemalla, uusiokäytöllä ja toimintoja uudelleen suuntaamalla

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

- Yliopistonranta kehitetään ekokampukseksi
- opiskelu- ja työympäristöistä tehdään mahdollisimman esteettömiä sekä kampuksella ja verkkoympäristössä liikkumisen suhteen että sosiaalisesti, kulttuurisesti ja ekologisesti

Tarkemmat tukitoimintojen tavoitteet on esitetty ko. toimintayksiköiden laatukäsikirjoissa.

1.4 Organisaatio

1.4.1 Yliopiston organisaatio ja hallinto

Yliopiston organisaatiokaavio <http://www.uku.fi/tutustu/organisaatio.pdf> (tarkistettu 3.10.06) kuvaa valta- ja vastuusuhteita.

Yliopiston hallintoa hoitavat hallitus, rehtori, vararehtorit ja hallintokeskus yliopistolain sekä yliopiston hallituksen vuonna 2003 hyväksymän hallintojohtosäännön mukaisesti.

<http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06). Yliopistossa päätökset tehdään esittelystä. Esittelykäytäntöä on kuvattu Kuopion yliopiston esittely- ja kokousmenettelyohjeissa v. 2003 <http://www.uku.fi/hallinto/laki/esittelyohjeet.pdf> (tarkistettu 3.10.06).

Hallitus on yliopiston ylin päättävä elin. Hallituksen ensisijaisena tehtävänä on arvioida ja kehittää yliopiston toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta.

Hallituksen ja tiedekuntaneuvostojen vaalista on säädetty erikseen hallintojohtosäännössä <http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06) ja vaalijohtosäännössä <http://www.uku.fi/hallinto/laki/vaalijohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06)

Yliopistossa on rehtori ja kaksi vararehtoria. Rehtori johtaa yliopiston toimintaa, toimii hallituksen puheenjohtajana, ratkaisee yliopiston yleistä hallintoa koskevat asiat ja hoitaa yhteiskuntasuhteita <http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06). Rehtorien vaalista on säädetty hallintojohtosäännössä. Rehtorit sopivat keskinäisestä työnjaostaan toimikauden alkaessa- toinen vararehtoreista vastaa tutkimustoiminnosta ja toinen opetustoiminnosta.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Yliopiston johtoryhmä toimii hallintojohtosäännön 12§:n mukaisesti <http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06) yliopistotasoisena strategisena valmisteluorganisaationa.

Yliopiston johdolla tarkoitetaan jatkossa rehtoraattia ja ylimpiä virkamiehiä.

Yliopistolla on myös yhteisiä laitoksia, tiedekuntia ja hallintoelimiä. Näistä säädetään yliopistolaisissa.

Tutkimuksen, opetuksen ja yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen arviointi- ja kehittämisneuvostojen tekemät laajat periaatteelliset esitykset tuodaan aina ensin yhteistoimintaneuvoston ja johtoryhmän käsittelyyn.

Yliopistossa on farmaseuttinen tiedekunta, informaatioteknologian ja kauppatieteiden tiedekunta, luonnontieteiden ja ympäristötieteiden tiedekunta, lääketieteellinen tiedekunta ja yhteiskuntatieteellinen tiedekunta sekä A.I.Virtanen instituutti. Tiedekunnan hallintoa hoitavat tiedekunnan kanslia, tiedekuntaneuvosto

<http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06) ja tiedekunnan dekaani

<http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06)

Tiedekunnassa on yhden tai useamman opetus- ja tutkimusalan muodostamia laitoksia opetuksen ja tutkimuksen järjestämistä varten. Laitos on yliopiston toiminnan perusyksikkö

<http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf>

(tarkistettu 3.10.06).

Laitoksen toiminnasta vastaa laitoksen johtaja. Laitoksella voi olla johtoryhmä.

Yliopistossa on erillisinä laitoksina tietotekniikkakeskus (Tike), kansanterveyden tutkimuslaitos, kielikeskus, kirjasto, koulutus- ja kehittämiskeskus, oppimiskeskus sekä valtakunnallinen koe-eläinlaboratorio. Näistä Tike, kirjasto, kuvakeskus ja oppimiskeskus muodostavat tieto- ja opetuspalvelukeskuksen (TOP). Erillisillä laitoksilla on johtaja ja TOP:n johtajana toimii joku ko. erillislaitoksen johtaja. Erillislaitosten toiminta on kuvattu tarkemmin ko. laitosten laatukäsikirjoissa <https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml> (tarkistettu 3.10.06).

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

1.4.2 Hallintokeskus

Hallintokeskuksen johtajana toimii hallintojohtaja. Hallintokeskuksen tehtävänä on tuottaa yliopiston toimintayksiköille, henkilökunnalle ja opiskelijoille sellaisia niiden tarvitsemia palveluja, joiden tuottaminen keskitetysti on taloudellista ja tarkoituksen mukaista. Se huolehtii asioiden valmistelusta ja esittelystä sekä päätösten toimeenpanosta ja avustaa muutenkin rehtoreita ja yliopiston toimintayksiköitä.

Hallintokeskuksen organisaatiokaavio

http://www.uku.fi/hallinto/laatu/Hallintokeskuksen_organisaatio.doc (tarkistettu 3.10.06)

Kuopion yliopiston hallintokeskuksen ohjesääntö ja työjärjestys määrittelevät keskuksen tehtävät ja toimintatavat <http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06).

1.5 Tulosohjaus ja johtaminen

Yliopistolaki ja OPM:n tulosohjaus asettavat yleiset toimintaraamit yliopistoille ja korostavat strategisen johtamisen tarvetta. Ne antavat hyvät edellytykset kokonaisvaltaisen henkilöstöpolitiikan kehittämiseksi ja inhimillisten voimavarojen strategiselle johtamiselle koko yliopistossa ja yksittäisissä toimintayksiköissä. Samalla ne edellyttävät yksiköiden johtajilta uudenlaisen johtamiskulttuurin omaksumista ja kouluttautumista tehtävään.

Yliopisto näkee laatujohtamisen oleellisena osana strategista johtamista.

Yliopiston johto käy tulosneuvottelut OPM:n kanssa maalis-huhtikuussa ja sopimukset allekirjoitetaan eduskunnan hyväksytyä ao. budjettivuoden valtion tulo- ja menoarvion. Tulossopimukset opetusministeriön ja yliopistojen kanssa laaditaan kolmivuotiskausiksi. Voimavaroista sovitaan vuosittain. Tulossopimustarjoukset opetusministeriölle valmistellaan hallituksen hyväksymän toiminta- ja taloussuunnitelman pohjalta johtoryhmässä, käsitellään yhteistoimintaneuvostossa ja hyväksytään hallituksessa. Tulossopimustarjous lähetetään opetusministeriöön määräajassa. Opetusministeriön vastatarjous ja yliopiston vastine käsitellään johtoryhmässä ja yhteistoimintaneuvostossa ja mikäli aikataulu sallii, yliopiston hallituksessa päätösasiana, muutoin ilmoitusasiana. Suunnittelu- ja kehittämisosasto (Suke)

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

organisoi OPM:n ja yliopiston välisen tulossopimuksen valmistelut ja tuottaa tarvittavat asiakirjat.

SUKE huolehtii myös rehtorin ja tiedekuntien ja erillislaitosten välisten tulosneuvottelujen organisoinnista ja ohjeistuksesta yhdessä rehtorin kanssa. Yliopiston johto käy tulosneuvottelut tiedekuntien dekaanien ja laitosjohtajien sekä erillislaitosten kanssa syksyllä. Neuvotteluista laatii muistion tiedekunnan hallintopäällikkö tai erillislaitoksen vastaava henkilö. Dekaanit käyvät tulosneuvottelut tiedelaitosten johtajien kanssa. Yliopiston sisäisten tulosopimusten tekstiosat julkaistaan kirjasena ja verkkoversiona.

Yliopiston rehtorin ja tulosyksiköiden väliset tulossopimukset laaditaan samaksi kaudeksi kuin yliopiston ja opetusministeriön tulossopimukset. Tekstiosissa määritellään ao. yksikön missio, visio ja strategiset linjaukset sekä sovitaan yhteisistä määrällisistä ja laadullisista tavoitteista ja rakenteellisen kehittämisen toimista. Voimavaroista sovitaan vuosittain. Tulossopimusesitykset johdetaan yliopiston ja opetusministeriön välisestä tulossopimuksesta ja tiedekunnat ja erillislaitokset laativat niitä koskevat esityksensä syksyn aikana vuosittain siten, että ne ovat käytettävissä rehtorin ja yksiköiden välisissä tulosneuvotteluissa loka-marraskuussa. Sopimukset allekirjoitetaan ja voimavarakehykset vahvistetaan vuoden loppuun mennessä.

Toimintayksiköiden johtajien ja lähiesimiesten käymät vuosittaiset kehityskeskustelut henkilöstön kanssa ovat oleellinen osa yliopiston strategian toteuttamista.

Viestintä on tärkeä osa johtamista. Yliopiston sisäistä ja ulkoista viestintää on kuvattu kohdassa 3.2.3.6. Lisäksi järjestetään vuosittain muutama avoin ajankohtaisia asioita käsittelevä keskustelutilaisuus, Johdon tietotori.

1.6 Strateginen suunnittelu

Strategisen suunnitelman tavoitteena on, että yliopisto pystyy reagoimaan nopeasti muuttuviin olosuhteisiin ja toimintaansa kohtaan osoitettuihin vaateisiin, parantamaan toimintansa laatua ja vaikuttavuutta sekä saavuttamaan keskeiset päämääränsä. Suunnitelman toteutumista arvioidaan ja sen sisältöä tarkistetaan vuosittain yliopiston toiminta- ja taloussuunnitelman laadintaprosessin yhteydessä.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Strategisen suunnittelun vastuu on yliopiston johdolla, erityisesti rehtorilla, hallituksella ja johtoryhmällä. Hallituksen vuosittaiset seminaarit ovat oleellinen osa yliopiston kokonaisstrategian laadintaa ja toteutuksen seurantaa. SUKE avustaa strategisen suunnittelun käytännön työssä ja organisoinnissa.

SUKE vastaa vuosittain laadittavan toiminta- ja taloussuunnitelman kokoamisesta (talousarvioasetus 1243/1992, valtioneuvoston päätös talousarvioehdotusten sekä toiminta- ja taloussuunnitelmien periaatteista (8.3.2001) ja VM:n määräys 10.4.2002 TM 0206). Toiminta- ja taloussuunnitelman laatimista koskevat yliopiston sisäiset ohjeet ja aikataulu laaditaan opetusministeriön annettua asiaa koskevat vuosittaiset ohjeensa. Suunnitteluprosessi aikataulutetaan siten, että asiat tulevat määräysten mukaisesti käsiteltyä ajoissa ja asiakirjat toimitettua määräaikaan mennessä opetusministeriöön. Ohjeet käsitellään johtoryhmässä ja yhteistoimintaneuvostossa ja lähetään tiedekunnille ja muille vastaaville toimintayksiköille toimenpiteitä varten.

Toiminta- ja taloussuunnitelman laatiminen etenee seuraavasti:

- opetusministeriön ohjekirje
- asian käsittely johtoryhmässä, yliopiston sisäinen ohjeistus ja siitä tiedottaminen
- hallituksen strategiaseminaari: strategiatyön aloitustilaisuus
- luonnoksen laatiminen SUKEssa ja käsittely johtoryhmässä
- luonnoksen lähettäminen lausunnoille tiedekuntiin ja erillislaitoksiin
- luonnoksen korjaaminen saatujen lausuntojen perusteella
- korjatun luonnoksen käsittely johtoryhmässä ja yhteistoimintaneuvostossa
- suunnitelman hyväksyminen hallituksessa
- suunnitelman lähettäminen opetusministeriöön

Vuosittain suunnitteluprosessin yhteydessä laadittava toiminta- ja taloussuunnitelma tarkentaa strategiaa ja kuvaa sen toimeenpanoa. Koko yliopiston kattava kokonaisstrategia laaditaan n. kahden tulossopimuskauden välein. Yliopiston johto käynnistää prosessin määrittelemällä suuret linjat ja pyytämällä toimintayksiköitä suorittamaan itsearviointia ja määrittelemään omat strategiset linjauksensa. Yliopiston strategia muodostuu sitten näiden strategioiden pohjalta tiedekuntien ja hallituksen käsittelyssä.

Hallituksen strategiapäivissä keväällä ja syksyllä strategiaa sekä laatuindikaattoreita ja johdon katselmuksen raporttia käsitellään tiedekuntien ja laitosten luottamustehtävissä toimivien, esimiesten ja johtavien virkamiesten kanssa.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

1.7 Laadunhallintajärjestelmän organisaatio ja toteutus

Yliopiston laadunhallintajärjestelmä pohjautuu ISO9001:2000-järjestelmään ja se kattaa sertifioidun opetustoiminnon (perustutkinto-opetus sekä avoimen yliopiston opetus ja täydennyskoulutus) tukitoimintoineen sekä lisäksi tutkimustoiminnon ja jatkokoulutuksen ja muut yliopiston toiminnot. Yliopiston rehtori on laatutyön vastuuhenkilö. Päälaatukäsikirjan laatii ja ylläpitää yliopiston laatupäällikkö. Laatupäällikön varahenkilöjärjestelmä on kuvattu suunnittelu- ja kehittämisosaston laatukäsikirjassa.

Yliopiston hallitus hyväksyy päälaatukäsikirjan ja siihen tehtävät periaatteelliset muutokset hallintojohtajan esityksestä yhteistoimintaneuvoston ja johtoryhmän käsittelyn jälkeen (versiot N.0 eli 1.0, 2.0, 3.0...) Yliopiston rehtori hyväksyy päälaatukäsikirjan tekniset muutokset (versiot N.1, N.2, N.3...) ja hyväksyy ne päälaatukäsikirjan paperiversion muutosivulle nimikirjoituksellaan. Laatupäällikkö huolehtii, että päälaatukäsikirjan linkit tarkistetaan ja tarvittaessa korjataan vähintään kerran vuodessa ja tarkistus merkitään kunkin linkin perään.

Päälaatukäsikirjasta on olemassa voimassa oleva alkuperäinen kirjallinen versio yliopiston arkistossa, kopio laatupäällikön huoneessa ja sähköinen versio yliopiston osoitteessa <http://www.uku.fi/hallinto/laatu/paalaatukasikirja.pdf> (tarkistettu 3.10.06). Jokaisella päälaatukäsikirjan sivulla on päivämäärä, jolloin se on hyväksytty sekä edellisen version päivämäärä ja automaattisesti päivittyvä tulostuspäivämäärä. Vanhat alkuperäiset versiot säilytetään arkistossa, laatupäällikön kopiot säilytetään viisi vuotta laatupäällikön huoneessa. Muut laadudokumentit kuten yliopistokohtaiset auditointiraportit ja johdon katselmusraportit säilytetään kuten päälaatukäsikirjan alkuperäiset versiot.

Päälaatukäsikirjasta on olemassa myös valvoton englanninkielinen lyhennelmä (Main Quality Manual, http://www.uku.fi/hallinto/laatu/main_quality_manual15122004.pdf (tarkistettu 3.10.06)

Yliopiston hallituksen ja johtoryhmän kokousten pöytäkirjoja säilytetään hallintokeskuksessa neljä vuotta: hallituksen pöytäkirjat esittelysihteerin huoneessa ja johtoryhmän pöytäkirjat suunnittelupäällikön huoneessa. Tätä vanhemmat pöytäkirjat ovat arkistossa.

Hallituksen päätöksistä tiedotetaan henkilökunnalle kampusnetissä, tiedotuslehti Kukkosessa sekä hallituksen omalla sivulla (<http://www.uku.fi/hallinto/hallitus.shtml>) (tarkistettu 3.10.06).

Arviointineuvostojen, työryhmien ja neuvottelukuntien pöytäkirjoja säilytetään sihteerien työhuoneissa neljä vuotta. Tätä vanhemmat pöytäkirjat ovat arkistossa.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Kullakin toimintayksiköllä on oma tarkentava laatukäsikirja ja muut laatudokumentit. Laatudokumentit ja tallenteet ja niiden hallinta on kuvattu liitteessä 1. ja 2. Laatukäsikirjat muodostavat yhdessä päälaatukäsikirjan kanssa koko yliopiston laadunhallintajärjestelmän kuvauksen. Toimintayksiköiden laatukäsikirjoista on olemassa alkuperäinen kirjallinen versio laitoksella ja sähköinen versio yliopiston kampusnetissa. Päälaatukäsikirjaa alemmantason eli toimintayksiköiden laatukäsikirjat ovat alisteisia päälaatukäsikirjalle siten, että ne tarkentavat päälaatukäsikirjan periaatteita ja ohjeita <https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml> (tarkistettu 3.10.06)

Laatukäsikirjat kirjoitetaan word-dokumentteina tai HTML-muodossa (ei kuitenkaan word-ohjelman HTML-muodossa) ja talletetaan pysyvällä nimellä, versionumerolla ja hyväksymispäivämäärällä varustettuna (esim. LAITOS_LAATUKK _1.0/120105). Tässä muodossa se lähetetään sitten tietotekniikkakeskukseen (Tike) verkkosivuille päivitettäviksi ja samalla arkistotallennettaviksi. Tämä arkistotallennus suoritetaan joko pdf-muodossa tai peilataan WGET-ohjelmalla HTML-sivut arkistoon, jolloin linkit jäävät hyödynnettäviksi. <https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml> (tarkistettu 3.2.2006).

Toimintayksiköillä on nimetyt laatuvaastavat, <https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/laatuvaastavat.shtml> (tarkistettu 3.10.06) jotka huolehtivat yksikkönsä laatudokumenttien päivityksestä. Nämä dokumentit, kuten auditointiraportit, säilytetään paperiversioina toimintayksiköissä, tarkempi kuvaus ko. yksikön laatukäsikirjassa.

Laadunhallintajärjestelmästä järjestetään tiedotustilaisuuksia ja koulutusta koko henkilökunnalle ja opiskelijoille. Näistä toimista vastaa laatupäällikkö.

1.8 Johdon katselmukset

Johtoryhmä käsittelee kerran vuodessa kevättalvella edellisen vuoden laatuindikaattoreita ja –mittareita sekä laatupäällikön laatimaa katsausta sisäisten auditointien ja muiden arviointien ja evaluointien yhteenvedosta eli suorittaa johdon katselmuksen, johon kuuluu

- Laatu politiikan ja laatutavoitteiden toteaminen
- Edellisen vuoden auditointien tulokset

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

- Edellisen vuoden arviointien ja strategisen riskinhallinnan tulokset sekä merkittävät ulkopuoliset yliopistoa koskevat selonteot ja raportit
- Asiakaspalaute ja laatutavoitteiden saavuttaminen
- Ydintoimintojen suorituskyky ja vaatimustenmukaisuus (liite 3. Indikaattorit)
- Korjaavien ja ehkäisevien toimenpiteiden tilanne
- Aiempien katselmusten toimenpiteet
- Tulosneuvottelujen yhteenveto
- Sisäisten tarkastuksien yhteenveto
- Tapahtuneet muutokset, jotka voivat vaikuttaa laadunhallintajärjestelmään
- Parantamishdotukset

Katselmusta varten arviointineuvostot, henkilöstöhyvinvointityöryhmä, tasa-arvotoimikunta, turvallisuusasioiden johtoryhmä, ympäristöasioiden neuvottelukunta ja työsuojelutoimikunta laativat vuosittain tammi-helmikuussa lyhyen raportin edellisen vuoden toiminnastaan, tavoitteiden saavuttamisesta ja alkaneen vuoden toiminnan päälinjoista ja toimitavat sen laatupäällikölle helmikuun loppuun mennessä.

Katselmuksesta laaditaan raportti, jonka rehtori allekirjoittaa. Raportti tulee laatusivustolle ja alkuperäistä raporttia säilytetään laatupäällikön huoneessa.

Johtoryhmä tekee itsearviointin ensimmäisen kerran syksyllä 2005 ja sen jälkeen säännön mukaisesti aina kunkin johtoryhmäkauden puolivälissä.

Tiedekuntaneuvostot tai tiedekuntien johtoryhmät pitävät omat johdon katselmuksensa vähintään kerran vuodessa. Siinä yhteydessä tiedekunnat arvioivat mm. opiskelijoilta, opettajilta ja koulutussuunnittelutoimikunnilta sekä auditoinneista ja arvioinneista saatua palautetta sekä Miten menee maisterit? -kyselyn tuloksia oman koulutusalan osalta sekä tekevät ehdotuksia parannuksiksi ja muutoksiksi. Myös opettajien osallistuminen pedagogiseen koulutukseen käsitellään.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

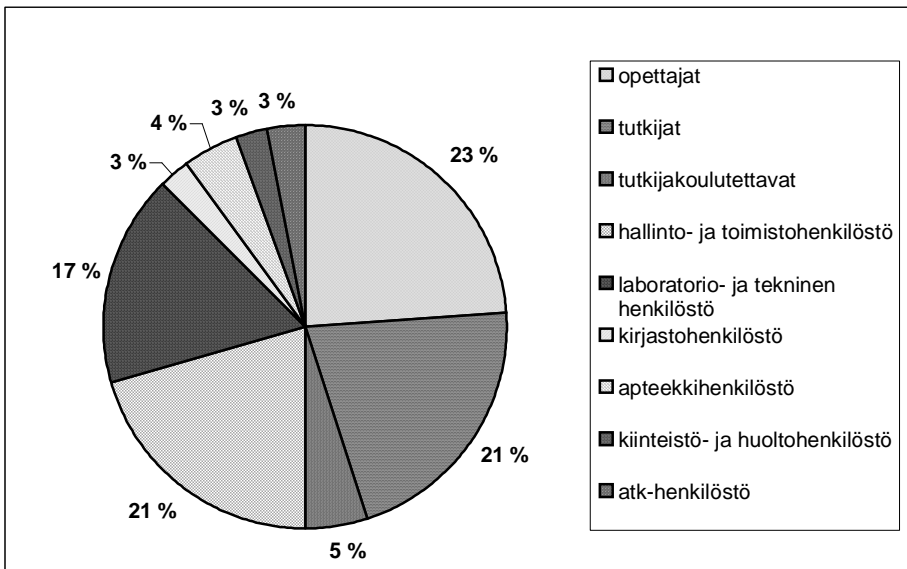
Versio 3.2

2 Voimavarat

2.1 Henkilöstö

2.1.1 Henkilöstöohjelma

Kuopion yliopistossa työskentelee osaava, motivoitunut ja itseään kehittävä henkilöstö. Yliopiston palveluksessa on keskimäärin 1.600 henkilöä. Henkilöstö jakautuu eri ammattiryhmiin seuraavasti:

Henkilöstön palkoista n. 55 % maksetaan yliopiston perusrahoituksesta ja 45 % muusta rahoituksesta (ml. apteekin henkilöstö).

Henkilöstöohjelma <https://www.kampus.uku.fi/intra/hallinto/hahe/henkilostoohjelma.pdf> (tarkistettu 3.10.06) täsmentää yliopiston mission ja vision henkilöstöpoliittisiksi linjauksiksi ja toimenpiteiksi. Kuopion yliopisto on osa kansainvälistä koulutus- ja tiedeyhteisöä. Valtiotyönantajana yliopisto noudattaa valtion työehtoja ja sen henkilöstöpolitiikka on valtion

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

henkilöstöpolitiikan linjauksen mukaisesti arvolähtöistä ja eettisesti korkeatasoista. Asiantuntijaorganisaationa se toimii arvojensa pohjalta avoimessa ilmapiirissä uuden tiedon luomista, jakamista ja yhteisöllisyyttä edistäen. Henkilöstöohjelma on laadittu kaiken toiminnan läpäiseväksi ja sen lähtökohtana on, että yliopiston kaikissa työyhteisöissä noudatetaan näitä yhteisesti hyväksytyjä periaatteita. Yliopisto järjestää henkilöstölleen vuosittain monipuolista henkilöstökoulutusta. Johtamiskäytännöt vaikuttavat oleellisesti henkilöstön hyvinvointiin ja työtyytyväisyyteen. Yliopistossa järjestetään systemaattista pitkäkestoista johtamiskoulutusta auttamaan johtajia kehittymään ja jaksamaan vaativassa tehtävässään.

Yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 651/88 15§:n, yhteissopimuksia tekevästä valtion virastoista ja laitoksista annetun asetuksen 890/88 1§:n ja siihen liittyvän allekirjoituspöytäkirjan 7.10.1988 perusteella Kuopion yliopisto sekä Juko ry, Pardia ry ja Valtion erityispalvelujen ammattiliitto VAL ry ovat tehneet yhteistoimintasopimuksen <http://www.uku.fi/hallinto/laki/yts.pdf> (tarkistettu 3.10.06) Sen tarkoituksena on antaa henkilöstölle vaikutusmahdollisuus työhönsä ja työoloihinsa vaikuttavaan, yliopiston toimintaa koskevaan päätöksenteon valmisteluun sekä edistää valtion ja yliopiston henkilöstöpolitiikan yleisten päämäärien toteutumista.

Yliopiston työnantajavirkamiehet kokoontuvat säännöllisesti käsittelemään henkilöstöön liittyviä asioita <http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06).

2.1.2 Rekrytointi

Yliopiston henkilöstöstrategia ja henkilöstön hyvinvointiohjelma auttavat yliopistoa pysymään vetovoimaisena työpaikkana. Rekrytointi nähdään osana osaamisen kehittämistä. Rekrytointitoiminto on kuvattu tarkemmin hallinto- ja henkilöstöosaston laatukäsikirjassa <https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml> (tarkistettu 3.10.06)

2.1.3 Henkilöstön hyvinvointi ja työviihtyvyys

Yliopiston profiloituminen terveys-, ympäristö ja hyvinvointiyliopistoksi edellyttää, että terveys-, työympäristö- ja työhyvinvointiasiat ovat kunnossa yliopiston sisällä. Työhyvinvointi on nostettu keskeiseksi strategiseksi kysymykseksi ja tuloksentekijäksi lähtökohtana perusajatus siitä, että hyvinvoiva työntekijä tuottaa tulosta ja laatua.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Työhyvinvoinnin sivut Kampusnetissä <https://www.kampus.uku.fi/intra/hallinto/hyvinvointi/> (tarkistettu 3.10.06) kuvaavat tarkemmin työhyvinvointitoimia.

2.1.4 Perehdyttäminen ja koulutus

Yliopiston menestyminen perustuu osaavaan henkilöstöön. Henkilöstöä kannustetaan työhön liittyvän osaamisen kehittämisessä työuran kaikissa vaiheissa. Henkilöstökoulutustyöryhmä suunnittelee ja organisoii henkilöstökoulutusta yhdessä koulutus- ja kehittämiskeskuksen kanssa. Perehdyttämistä varten on yksiköihin koulutettu perehdyttämishenkilöt.

Yliopiston henkilöstöoppaassa kuvataan perehdyttämisen ja henkilöstökoulutuksen periaatteet ja yleiset käytännöt sekä ajankohtaiset koulutusjaksot.

Henkilöstökoulutuksen nettisivut ovat <https://www.kampus.uku.fi/intra/hallinto/henkilostokoulutus/> (Tarkistettu 3.10.06)

ja perehdyttämisen sivut ovat <http://www.uku.fi/hallinto/suunn/henkilostoopas04/perehdyttaminen.html> (tarkistettu 3.10.06).

Toimintayksiköitä kannustetaan laatimaan henkilöstön koulutussuunnitelma vuosittaisten kehityskeskustelujen yhteydessä sekä kuvaamaan käytäntönsä laatukäsikirjassaan ja koulutussuunnitelmansa sen liitteenä.

2.1.5 Tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja esteettömyys

Yliopistolla on voimassa oleva tasa-arvo-, yhdenvertaisuus- ja esteettömyyssuunnitelma ja nimetty tasa-arvovaltuutettu sekä tasa-arvotoimikunta. Yliopiston tasa-arvotyötä on kuvattu sivuilla:

<http://www.uku.fi/hallinto/tasa-arvo/> (tarkistettu 3.10.06) Kuopion yliopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2005 -2009 http://www.uku.fi/hallinto/tasa-arvo/tasa-arvosuunnitelma_2005.pdf (tarkistettu 3.10.06)

Tasa-arvotoimikunnan puheenjohtajana toimii opetuksesta vastaava vararehtori.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

2.1.6 Opettajien ja tutkijoiden kokonaistyöaika

Tutkimuspohjaisen opetuksen edellytysten kehittämiseksi opettajien kokonaistyöajan avulla ohjeistetaan erillisessä oppaassa <http://www.uku.fi/hallinto/suunn/kula/ohje.pdf> (tarkistettu 3.10.06)

Sopimuksen mukaan kaikkien päätoimisten opettajien vuosittainen työsuunnitelman mukainen työaika on 1600 tuntia. Työsuunnitelma on osa laitoksen tai oppiaineen toimintasuunnitelmaa. Kokonaistyöajan toteutumista seurataan työsuoritusten ja –tulosten perusteella. Sopimus mahdollistaa opetuksen aikaisempaa joustavamman hoitamisen ja työtehtävien tarkoituksenmukaisen järjestelyn. Yliopistossa pyritään jakamaan opettajien opetuskuormitus ja tutkimusvapaat oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti.

Tutkijat noudattavat työsopimuksessa määritettyä työaikaa (useimmiten virastotyöaika 36h 15min/vko, tarkistettava Marketalta). Tiedelaitokset voivat määrittää myös ulkopuolisella rahoituksella palkattujen tutkijoiden opetusvelvollisuuden tietyksi prosenttiosuudeksi tutkijan kokonaistyöajasta. Työajan seurantaan käytetään SoleTM-ohjelmistoa.

2.1.7 Opettajien ja tutkijoiden pätevyys

Virkoihin nimitettävillä professoreilla ja muilla opettajilla on tarvittava pätevyys ja riittävä opetustaito (asetus korkeakoulujen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista ja tehtävistä 309/1993). Myös tuntiopettajat pyritään valitsemaan vastaavin perustein. Tutkijoilta edellytetään tehtävään vaadittavaa muodollista pätevyyttä (ylempi korkeakoulututkinto tai jatkotutkinto).

Oppimiskeskus organisoii ja toteuttaa opetuksen kehittämishankkeita sekä tarjoaa opettajille ja tutkijoille 40 ov:n laajuista yliopistopedagogista PD-koulutusta sekä tieto- ja viestintätekniikan koulutusta. Tiedekunnat ja laitokset ohjaavat ja kannustavat opettajia osallistumaan näihin koulutuksiin.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

2.1.8 Kehityskeskustelut

Toimintayksikkötasolla käydään vuosittain kehityskeskustelut yksikön johtajan ja/tai ryhmäjohtajien ja muun henkilökunnan välillä. Kehityskeskustelujen käyntiä ohjeistetaan johtajakoulutuksessa ja kampusnetissä

<http://www.uku.fi/hallinto/suunn/henkilostoopas04/kehityskeskustelut.html>

(tarkistettu 3.10.06)

2.1.9 Palkkaus

Palvelussuhteen ehtoista ja palkkauksen perusteista määrätään valtion yleisessä virka- ja työehtosopimuksessa ja sen liitteissä. Palkkausjärjestelmää on kuvattu myös UPJ-sivuilla (<https://www.kampus.uku.fi/intra/hallinto/upj/>).

2.1.10 Työturvallisuus ja siihen liittyvä riskinarviointi

Ylin vastuu yliopiston turvallisuudesta on yliopiston hallituksella, rehtorilla ja hallintojohtajalla. Turvallisuusasioiden käytännön organisoinnista ja valvonnasta vastaa hallintojohtajan alaisena toimiva turvallisuusasiain johtoryhmä. Se vastaa Kuopion yliopiston turvallisuuspolitiikan, turvallisuussuunnitelmien ja toteuttamishjelmien laadinnasta ja yhteensovittamisesta, johtaa ja valvoo turvallisuuspolitiikan ja –suunnitelmien käytännön toteuttamista ja pitää yhteyttä viranomaisiin ja muihin turvallisuusasioiden yhteistyötahoihin.

Toimintayksiköillä on lisäksi omat tarkentavat suunnitelmansa, jotka perustuvat säännöllisesti tehtäviin systemaattisiin riskinarviointeihin.

Työsuojelutoimikunta, työsuojeluvaltuutettu ja – varavaltuutetut sekä työsuojelupäällikkö <http://www.uku.fi/tyosuojelu/> (tarkistettu 3.10.06) hoitavat käytännön työsuojeluasioita.

Opiskelijoiden työturvallisuudesta huolehditaan opiskelussa – toimintayksiköitä kannustetaan laatimaan työturvallisuusohjeita ja antamaan työturvallisuuskoulutusta osana perustutkintokoulutusta.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Turvallisuusasioiden johtoryhmä huolehtii yliopiston suojelusuunnitelman sekä kemikaaliohjeen ja jäteohjeen ajantasaisuudesta <http://www.uku.fi/tyosuojelu/ohjeet.html> (tarkistettu 3.10.06).

2.1.11 Henkilöstön ja opiskelijoiden osallistuminen

Yhteistoimintasopimus määrittää puitteet henkilöstön osallistumiselle. Yliopiston yhteistoimintasopimuksen mukaiset sekä yliopistotason että alempien tasojen käytännöt on kuvattu osoitteessa <http://www.uku.fi/hallinto/laki/yts.shtml> (tarkistettu 3.10.06).

Laitoskokoukset tai vastaavat takaavat henkilöstön osallistumismahdollisuuden oman työnsä ja työympäristönsä kehittämiseen ja aloitteiden tekemiseen. Laatusivustoilla kampusnetissa on aloite-sivu, jota kautta henkilöstö voi laittaa aloitteensa ja kommenttinsa joko anonymisti tai omalla nimellään.

Yliopiston kolmekantainen hallintomalli takaa henkilöstön ja opiskelijoiden edustuksen kaikilla hallinnon tasoilla. Hallintomalli on kuvattu hallintojohtosäännössä (luku 1.4.1). Myös kaikkiin työryhmiin pyritään saamaan mahdollisimman tasapuolinen ja tarkoituksenmukainen henkilökunnan ja opiskelijoiden edustus.

Yliopiston kattava opiskelijapalautejärjestelmä mahdollistaa kehittämissuhteiden ja muiden palautteiden antamisen joko anonymisti tai omalla nimellä.

2.2 Rahoitus

Yliopiston päärahoittaja on opetusministeriö. Opetusministeriön käyttämä toimintamenojen jakojärjestelmä on kuvattu tarkemmin kohdassa 2.2.1. Kolmivuotisen tulossopimuskauden laadullisista ja määrällisistä tavoitteista sovitaan OPM:n kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa joka kolmas vuosi, voimavaroista sovitaan vuosittain. Tämä rahoitus kattaa lähinnä opetustoiminnan tukitoimintoineen.

Noin puolet Kuopion yliopiston kokonaisrahoituksesta tulee ns. täydentävänä rahoituksena erilaisista koti- ja ulkomaisista lähteistä. Näistä merkittävimpiä ovat Suomen Akatemia, TEKES, EU:n puiteohjelma- ja kansallinen rahoitus sekä liiketaloudellinen maksullinen

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

liiketoiminta (Kuopion Yliopiston Apteekki). Suurin osa ulkopuolisesta rahoituksesta käytetään tutkimukseen.

2.2.1 OPM:n voimavarojen jakomekanismi

Opetusministeriö ohjaa suoraan toimintamenoin rahoitettavaa toimintaa ja huolehtii ensisijaisesti yliopistolaitoksen tutkimuksen ja tähän liittyvän opetuksen perusinfrastruktuurin ylläpidosta. Yliopiston saama perusrahoitus määräytyy laskennallisen mallin perusteella, jonka muodostaa neljä osiota: laajuustekijä, opetus, tutkimus ja yhteiskunnallinen palvelutehtävä.

OPM:n asettamia Kuopion yliopiston toiminnan määrällisiä tavoitteita on sisällytetty yliopiston toiminnan onnistumista kuvaaviin indikaattoreihin.

OPM:n ja yliopiston välistä tulosoehjausta toteutetaan tulosopimuksen ja toiminta- ja taloussuunnitelman sekä seurantajärjestelmän, pääosin tilinpäätöksen ja KOTA-tietokannan kautta. Raportoinnissa noudatetaan tulossopimuksen rakennetta.

Osa OPM:n voimavaroista jaetaan erillisiin hankkeisiin eli merkittäviin uusiin toiminnan avauksiin, osa valtakunnallisten tehtävien ja valtakunnallisten ohjelmien rahoitukseen, ja osa tuloksellisuuden perusteella. Tuloksellisuusrahan kriteerit määritellään kolmivuotiskausiksi ja niissä painottuvat laatu ja vaikuttavuus. Pääpaino on huippuyksiköillä, jotka pohjautuvat arviointiin ja korostavat laadullista näkökulmaa. Tuloksellisuusraha lasketaan vuosittain.

OPM:n voimavarojen jakomekanismi on kuvattu OPM:n nettisivuilla

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/yliopistokoulutus/hallinto_ohjaus_ja_rahoytus/?lang=fi
(tarkistettu 3.10.10)

Sivuilta löytyvät myös yliopistojen tulossopimukset.

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/yliopistokoulutus/hallinto_ohjaus_ja_rahoytus/yliopistojen_tulossopimukset/

(tarkistettu 3.10.06)

2.2.2 Täydentävä rahoitus

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Ulkopuolisin varoin rahoitetun toiminnan pääasiallinen johtovastuu on yliopistolla itsellään. Yliopisto pyrkii saamaan ulkopuolista rahoitusta erityisesti tutkimustoimintansa vahvistamiseen. Hakemisesta ovat ensisijaisesti vastuussa yliopistossa toimivat tutkijat ja tutkimusryhmät.

Täydentävään rahoitukseen liittyvää sopimustoimintaa hoitaa tutkimus- ja innovaatiopalvelut-osasto ja käytännöt on kuvattu tarkemmin sen laatukäsikirjassa. Osasto antaa myös toimintayksiköille ohjeita tutkimusrahoituksen hallinnoinnista ja vastuukysymyksistä.

2.2.3 Yliopiston sisäinen rahanjako

Yliopiston uutta sisäisten voimavarojen jakojärjestelmää kehitetään edelleen, niin että se turvaa mahdollisimman hyvin opetuksen ja tutkimuksen perusvoimavarat ja palkitsee riittävästi tuloksellisuudesta. Keskeistä uudistusprosessissa on myös strategiaan pohjautuva voimavaratarpeen ennakointi.

Jakojärjestelmä kattaa kaikki laitoksille kohdennettavat voimavarat ja ottaa huomioon myös ulkopuolisella rahoituksella toteutettavan toiminnan kustannusvaikutukset.

Tuloksellisuuskriteerit määritellään jakomallin kehittämisen rinnalla ja niitä seurataan vuosittain yliopiston sisäisissä tulosneuvotteluissa. Tulostiedot kootaan toimintakertomukseen ja KOTA-tietokantaan.

2.3 Tilat ja laitteet

2.3.1 Tilat, kiinteistöt

Yliopiston toimitilat sijaitsevat Savilahden alueella <http://www.uku.fi/kartat/rakennukset.shtml> (tarkistettu 3.10.06).

seuraavissa Senaatti-kiinteistöjen omistamissa rakennuksissa:

- Snellmania (päärakennus), **Yliopistonranta 1 E**
- Canthia, Yliopistonranta 1 C
- Melania, Yliopistonranta 1 F
- Mediteknia, Yliopistonranta 1 B
- MediStudia, Yliopistonranta 1 A

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

- Kukkola, Yliopistonranta 1L
- Kanala, Yliopistonranta 1K

sekä osittain myös

- Tietoteknia, Savilahdentie 6
- Bioteknia, Neulaniementie 2
- Microteknia, Microkatu 1

Hallintokeskuksen talousosaston kiinteistö- ja huolto-yksikkö huolehtii kiinteistöjen kunnosta, kulunvalvonnasta ja turvallisuudesta yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Kiinteistöasioista vastaa kiinteistöpäällikkö yhdessä kiinteistötyöryhmän kanssa. Talousosaston laatukäsikirjassa on kuvattu tarkemmin huoltoa, avainten luovutusta, tilavarauksia, siivousta, vartiointia ja vahtimestaritoimintoja <https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml> (tarkistettu 3.10.06)

2.3.2 Laitteet, laiterekisterit ja tutkimusaineistot

Yliopiston hallintokeskuksen talousosasto ylläpitää laiterekisteriä yli 1000 € (alv 0 %) hankintahintaisista laitteista. Toimintayksiköt ylläpitävät omia rekistereitään laitteistaan. Yliopiston laiteinventaario suoritetaan kerran vuodessa, sen suorittamisesta vastaa hankintasuunnittelija. Hän vastaa myös keskitetystä hankinnasta ja laiterekisteristä. Hankintatoimi on kuvattu hankintatoimen laatukäsikirjassa <https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml> (tarkistettu 3.10.06)

Isoille tai muutoin erittäin tärkeille laitteille on nimetty vastuuhenkilöt ja käyttäjät. Laitteista pidetään myös laitekansioita. Laitteiden sijoituslaitos vastaa laitteiden tarkemmasta opastuksesta, käyttöohjeistuksesta ja -luvista. Yhteistyökumppanien kanssa laaditaan yhteinen sopimus yhteiskäyttölaitteiden osalta.

Tietotekniikkakeskus vastaa tietokoneiden hankinnasta, huollosta ja tietoverkoista sekä yleisestä tietoturvallisuudesta. Toiminta on kuvattu keskuksen laatukäsikirjassa <https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml>

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

(tarkistettu 3.10.06).

Tutkimuksen tietoturvallisuusohjeistuksesta tulee tähän tekstiä vuonna 2007.

Tutkimusaineistot, käyttöoikeudet yms. kuvataan tähän vuonna 2007.

Laitteiden kalibroinnit ja kalibroitien seurannat on kuvattu laitostason laatukäsikirjoissa. Vaa'at, lämpömittarit, vetokaapit, laminaarikaapit yms. kalibroidaan keskitetysti ja laitehuolto on kuvannut toiminnan omassa laatukäsikirjassaan

<https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml> (tarkistettu 3.10.06)

Yliopistossa on paljon kokeellista työskentelyä ja potilastyöskentelyä edellyttävää opetusta. Yliopisto tiedostaa opetettavien alojen erityiset laite- ja tilatarpeet ja suunnittelee ja resursoi opetustoiminnan niin, että riittävä varustetaso voidaan säilyttää. Opetus- ja oppimisprosessien tarvitsemien laitteistojen, varusteiden, tarvikkeiden ja kulutustavaran tarkempi hallinta on kuvattu toimintayksiköiden laatukäsikirjoissa.

3 Toiminnot

3.1 Ydintoiminnot

Kuopion yliopiston ydintoiminnot ovat yliopistolaissa (645/1997, 715/2004 ja 556/2005) annetut tehtävät eli tieteellinen tutkimus, opetus ja yhteiskunnallinen vuorovaikutus. Lain mukaan toiminta tulee järjestää siten, että näillä aloilla saavutetaan korkea kansainvälinen taso eettisiä periaatteita ja hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen. Lain mukaan yliopiston tulee myös arvioida toimintojaan ja niiden vaikuttavuutta.

Yliopiston opetus perustuu tieteelliseen tutkimukseen. Tutkijat ja tutkijakoulutettavat toimivat yleensä myös opetustehtävissä ja toisaalta opetushenkilökunta tekee tutkimusta. Suurin osa pro-gradu-opinnäytetöiden kokeellisesta osasta, joskus myös muita aikaisempia opintoja, tehdään tutkimusryhmissä. Opetustoiminto tuottaa osaavia asiantuntijoita tutkimukseen yhteiskuntaan, elinkeinoelämään ja julkishallintoon. Tutkimusta tehdään yhteistyössä mm. terveyden ja sairaanhoidon organisaatioiden, sektoritutkimuslaitosten, muun julkishallinnon ja

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

yriytysten kanssa. Näin yliopiston opetus- ja tutkimustoiminnot ovat kiinteässä yhteydessä yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen eli kolmanteen ydintoimintoon.

3.1.1 Tutkimus

Kuopion yliopisto on kansallisesti ja kansainvälisesti verkottunut terveys-, hyvinvointi- ja ympäristötutkimukseen painottunut tiedeyliopisto. Yliopiston tutkimuksen painoalat ovat: 1) molekyyli lääketiede, lääketutkimus ja biotekniikka, 2) Ympäristöterveys ja ympäristönmuutoksen tutkimus, 3) Lääketieteellinen ja hyvinvointitekniikka, 4) hyvinvointipalvelututkimus. Lisäksi tiedelaitokset ovat määrittäneet omat tutkimuksen vahvuusalueensa. Yksityiskohtaisemmat tiedot löytyvät yliopiston ja tiedelaitosten strategioista. Yliopistossa tehdään sekä perustutkimusta että soveltavaa tutkimusta yhteistyössä yliopiston ulkopuolisten tahojen kanssa.

Kuopion yliopiston tutkimustoiminnan johtaminen on kuvattu sivulla <https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/kaaviot/tutkimusjohtaminen.pdf> (tarkistettu). Tutkimuksen arviointi- ja kehittämisneuvosto (TARVIKE), jonka puheenjohtajana toimii tutkimuksesta vastaava vararehtori ja sihteerinä tutkimuskoordinaattori, vastaa tutkimuksen ja jatkokoulutuksen kehittämisestä ja arvioinnista. TARVIKE laatii vuosittain Tutkimuksen tila Kuopion yliopistossa raportin, jossa arvioidaan yliopiston tutkimusta sekä sen vaikuttavuutta tilastotietojen ja kehittämistoimenpiteiden valossa. TARVIKE koordinoi tutkimuksen arviointia ja toimii yliopiston ulkoisen tutkimuksen arvioinnin johtoryhmänä. (Hallintojohtosääntö 20 §).

Tutkimus tapahtuu yliopistojen tiedelaitoksilla, tutkimusyksiköissä ja Kuopion yliopistosairaalan klinikoilla tai näiden alaisuudessa. Tutkimusyksikkö voi olla laitos- ja organisaatorajat ylittävä yksikkö ja sen hyväksyy ja nimeää yliopiston hallitus tai tiedekunta. Kunkin laitoksen tai klinikan johtaja on vastuussa yksikössä suoritettavan tutkimuksen alueesta, laadusta, hallinnoinnista ja resursoinnista tutkimusryhmien johtajien ja professoreiden kanssa yliopiston strategisten linjausten mukaisesti. Tieteellinen vastuu on kuitenkin viimekädessä jokaisella yksittäisellä tutkijalla.

Yliopisto tukee joka kolmas vuosi tapahtuvaan Tutkimuksen huippuyksikköhakuun osallistuvia toimintayksiköitä tai tutkimusryhmiä.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Tutkimuksen voimavaroista vain pieni osa tulee valtion budjetin kautta. Tutkimuksen tuloksellisuutta yliopisto mittaa suoritettujen jatkotutkintojen määrällä sekä julkaisujen laadulla ja määrällä (kts kpl 3.1.1.1 Julkaisut). Yliopiston johto tukee strategisten linjausten mukaisesti ulkopuolisen täydentävän rahoituksen hankintaa. Täydentävän rahoituksen hankkimisesta ja hallinnoinnista vastaa kunkin tutkimusalueen tai -ryhmän johtaja.

Tutkimusprosessi on kuvattu, esitetty nyt tämän käsikirjan liitteenä, linkkiosoite tulee tähän.

Uuden tutkimushankkeen aloittamisen edellytyksenä on, että tutkimus on eettisesti kestävä ja aiheet ovat tieteellisesti merkityksellisiä ja relevantteja ja että sille voidaan osoittaa riittävät voimavarat ja realistinen aikataulus. Tämän jälkeen laaditaan tutkimussuunnitelma johon sisältyy tutkimuksen esiselvitys, kustannuslaskelma ja voimavaratarve sekä aikataulu ja hankkeen päättymisen kuvaus. Tutkimushankesuunnitelmat ja -päätökset arkistoidaan yliopiston arkistointiohjesäännön mukaisesti TUTKI- rekisteriin <http://www.uku.fi/tutkimus> (tarkistettu 2.12.04). Tutkimus raportoidaan rahoittajan vaatimusten mukaan ja tulokset julkaistaan kansallisissa ja kansainvälisissä tieteellisissä julkaisusarjoissa, kokoomateoksissa sekä konferensseissa. Kunkin tutkimusta tekevän toimintayksikön laatukäsikirjassa on kuvattu yksikön tutkimustoiminnon tarkemmat käytännöt.

3.1.1.1 Julkaisut

Tutkimustulokset pyritään julkaisemaan mahdollisimman arvostetuissa kotimaisissa tai kansainvälisissä tieteellisissä referoiduissa julkaisusarjoissa, kokoomateoksissa tai monografioissa. TARVIKE:n laatimat ohjeet tieteellisen julkaisun laatimiselle 'Periaatteet tieteellisen julkaisun laatimisessa' osoitteessa: https://www.kampus.uku.fi/intra/ohjeita/periaatteet_tieteellinenjulkaisu.pdf (tarkistettu)

Yliopistolla on omia tiedekuntajakoon pohjautuvia julkaisusarjoja; julkaisuja ja selvityksiä. Nämä julkaisusarjat tarjoavat julkaisukanavan väitösoinnäytteille ja muille yliopiston piirissä tehdyille tutkimuksille ja selvityksille. Lisäksi Kuopio University Press (KUP) julkaisee monografioita, joissa julkaisijana on Kuopion yliopisto tai siihen kuuluvat laitokset. Yliopiston julkaisupolitiikkaa ohjaa ja valvoo julkaisuneuvosto, jonka puheenjohtajana toimii tutkimuksesta vastaava vararehtori. Ohjeistus yliopiston julkaisutoiminnasta osoitteessa: <http://www.uku.fi/kirjasto/julkaisutoiminta/ohjeet.shtml#2.1.%20Yliopiston%20julkaisusarjat> (tarkistettu)

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Toimintayksikkökohtaiset tiedot julkaisuista kerätään JULKI-rekisteriin <http://www.uku.fi/tike/tj/julki.shtml> (tarkistettu 3.8.05). Kirjasto ja suunnittelukeskus julkaisevat yksityiskohtaiset ohjeet julkaisujen rekisteröimisestä.

Yliopistolla on käytössä julkaisujen laatuluokitus. Toimintayksikön julkaisujen määrä ja laatu huomioidaan yliopiston voimavarojenjakomallissa. Yliopiston julkaisujen laatuluokituksessa on 4 luokkaa: luokkiin 1-3 kuuluvat kansainvälisissä referoiduissa julkaisusarjoissa julkaistut julkaisut ja luokan 4 muodostavat muut julkaisut. Julkaisut jaetaan luokkiin 1-3 julkaisusarjojen Impact Factoreiden perusteella. Yksittäisen julkaisun laatuluokkatiedot näkyvät JULKI-rekisterissä. Julkaisujen laatuluokituksen tarkempi kuvaus: <http://www.uku.fi/tarvike/laatuluokitus.shtml>. TARVIKE vastaa julkaisujen laatuluokituksen periaatteista ja Tietotekniikkakeskus vastaa luokituksen teknisestä toteutuksesta. Julkaisut jaotellaan JULKI-rekisterissä myös KOTA-tietokannan mukaisiin luokkiin.

3.1.1.2 Jatkokoulutus

Tieteellisestä jatkokoulutuksesta vastaa tutkimuksesta vastaava vararehtori yhdessä TARVIKE:n kanssa. TARVIKE valmistelee yhdessä tiedekuntien kanssa jatkokoulutuksen opetussuunnitelmat (yleisen ja tieteenalakohtaisen), jotka yliopiston hallitus hyväksyy. Yleistä tieteellistä jatkokoulutusta koordinoi Opintoasioiden osasto (tutkimuskoordinaattori). TARVIKE päättää yleisen jatkokoulutuksen kurssien määrärahoista, jotka kanavoidaan Opintoasioiden osaston kautta. Jatkokoulutuksen opintosuunnitelmat ja opintojaksokuvaukset on esitetty sivulla <http://www.uku.fi/opiskelu/ojk> (tarkistettu).

Tiedekunnat vastaavat tieteenalakohtaisen jatkokoulutuksen koordinoinnista ja järjestämisestä. Tiedekunnissa voi toimia jatkokoulutustoimikuntia tai -työryhmiä, jotka kehittävät jatkokoulutuksen asioita. Tiedekunnat vastaavat jatkokoulutuksen hallinnoinnista; myöntävät jatko-opinto-oikeudet, määräävät ohjaajat, hyväksyvät tutkimus- ja opintosuunnitelmat, hyväksyvät jatkotutkimukset (lisensiaatintutkimuksen ja väitöstutkimukset) sekä myöntävät jatkotutkinnot. Tiedekuntien laatukäsikirjoissa ja jatko-opinto-oppaissa on kuvattuna tarkemmin jatkokoulutuksen hallinnointi ja ohjeistus.

Henkilökohtaisesta tutkimustyön ohjauksesta vastaavat tiedelaitosten ohjaajat. Jatkokoulutus järjestetään tiiviisti tieteellisen tutkimuksen yhteydessä ja on tavoiteltavaa, että jatko-opiskelijat kuuluisivat tutkijakoulujärjestelmän piiriin. Yliopisto koordinoi OPM:n rahoittamia

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

yliopiston sisäisiä sekä valtakunnallisia tutkijakouluja sekä toimii partnerina valtakunnallisissa tutkijakouluissa. Yliopistossa toimii myös muilla tavoin rahoitettuja tutkijakouluja.

Ammatillinen jatkokoulutus painottuu erityisesti terveysaloille. Tärkeimpinä ovat erikoislääkärikoulutus (asetus 1999), erikoisproviisori- ja erikoisfarmaseuttikoulutukset sekä sairaalafyysikko- ja sairaalakemistikoulutus.

Jatkokoulutuksen toimijat ja toiminnot:

http://www.uku.fi/hallinto/laatu/jatkokoulutuksen_toiminnot_toimijat.pdf (Visio-kaavio)

Yliopiston yhteiset jatkokoulutuksen netti-sivusto: <http://www.uku.fi/jatkokoulutus/>.

Tiedekunnilla on omat verkkosivut tieteelliselle jatkokoulutukselle.

3.1.1.2 Sopimuskäytännöt

Yliopiston hallintokeskuksessa toimiva, tutkimus- ja innovaatiopalvelut-osasto

<http://www.uku.fi/tutkimuspalvelut/> (tarkistettu 3.10.06) tarjoaa yliopiston tarpeisiin kohdennettuja asiantuntijapalveluita sopimustoiminnan tueksi. Osaston vastuullisena vetäjänä toimii tutkimuspalvelupäällikkö.

Osasto valmistelee yliopiston henkilökunnan kanssa yhteistyössä ulkopuolisten rahoittajien kanssa toteutettaviin tutkimussopimuksiin, tutkimustulosten suojaamiseen (erityisesti keksinnöt ja tekijänoikeudelliset kysymykset) ja taloudelliseen hyödyntämiseen liittyviä asiakirjoja ja esittelee sopimukset yliopiston johdolle. Lisäksi osastolla työskentelevä lakimies toimii neuvonantajana tutkimuseettisessä neuvottelukunnassa, edustaa ja avustaa sopimusneuvotteluissa, riitatilanteissa sekä toimii neuvonantajana erilaisissa oikeudellisissa kysymyksissä.

Yliopistossa noudatettavasta sopimuspolitiikasta ja sopimuskäytännöistä on olemassa kaksi opasta, jotka ovat saatavilla pdf-asiakirjoina osoitteesta

<http://www.uku.fi/hallinto/oppaat.shtml> (tarkistettu 3.10.06).

Varsinaisten ydintoimintojen lisäksi tutkimus- ja innovaatiopalvelut-osasto suunnittelee, kehittää ja koordinoi yliopiston sisäisiä sopimuskäytäntöjä sekä keksintöihin ja patenteihin liittyviä asioita.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Sopimustoimintoja on kuvattu tarkemmin tutkimus- ja innovaatiopalvelut-osaston laatukäsikirjassa. Tutkimus- ja innovaatiopalveluiden verkkosivuilta <http://www.uku.fi/tutkimuspalvelut/> (tarkistettu 3.10.06) löytyy myös yliopiston sisäiseen käyttöön tarkoitettua sopimustoimintaan liittyvää lisätietoa ja mallisopimuksia.

3.1.1.3 Tutkimuksen etiikka

Kuopion yliopistossa tehtävässä tutkimuksessa noudatetaan tutkimuseettisiä periaatteita ja hyvää tieteellistä käytäntöä Tutkimuseettisen neuvottelukunnan 'Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen' – ohjeistuksen mukaan. Vastuu hyvän tieteellisen käytännön noudattamisesta kuuluu koko tiedeyhteisölle.

Potilastyöskentelyssä noudatetaan Valtakunnallisen terveydenhuollon eettisen neuvottelukunnan ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin säännöksiä

<http://pro.tsv.fi/tenk/tenkfi.htm> (tarkistettu 3.10.06). Tutkimuseettinen toimikunta selvittää yliopistolle ilmoitetut epäilyt hyvän tieteellisen käytännön loukkauksista ja saattaa ne rehtorin tietoon. Rehtori päättää esiselvityksen tekemisestä. Toimikunnan puheenjohtajana toimii toinen vararehtoreista.

Yliopistossa toimii rehtorin nimittämä tutkimuseettinen toimikunta, jonka puheenjohtajan toimii tutkimuksesta vastaava vararehtori. Toimikunnassa on neljä pysyvää jäsentä (vararehtori, hallintojohtaja, 2 jäsentä KY:n henkilökunnasta) ja vaihtuvia jäseniä. Kuopion yliopiston tutkimuseettisen toimikunnan tehtävänä on selvittää yliopistolle ilmoitetut epäilyt hyvän tieteellisen käytännön loukkauksista sekä tieteellisestä vilpistä opetusministeriön nimeämän valtakunnallisen tutkimuseettisen neuvottelukunnan menettelyohjeiden mukaisesti (Hallintojohtosäntö 22 §).

Koe-eläin työskentelyn voi aloittaa vain luvanvaraisesti. Lupahakemus löytyy osoitteesta <http://www.uku.fi/~kaliste/ketohje.htm> (tarkistettu 3.10.06) ja yleiset koe-eläinohjeet <http://www.uku.fi/laitokset/vkek/Yleiset/usersguide.html> (tarkistettu 3.10.06).

Toimintayksikön johtaja ja tutkimusprojektin vastuullinen johtaja on vastuussa toimintayksikössä ja tutkimusryhmässä tehtävien tutkimusten eettisyydestä.

3.1.2 Opetus

Kuopion yliopiston opetustoimintoa ohjaa yliopistolaki (645/1997, 715/2004 ja 556/2005) ja sen asetukset (568/2005 ja 569/2005). Yliopiston hallitus päättää opintoja ja tutkintoja

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

koskevista laajakantoisista suunnitelmista sekä opiskelijavalinnan yleisistä periaatteista ja sisäänottomääristä.

Perusopetuksen kehittämissuunnitelmassa (2006 - 2010) on kuvattu yliopiston opetustoiminnon sekä opetuksen ja oppimisen arvioinnin periaatteita, oppimistavoitteita ja Euroopan korkeakoulualueen (EHEA) yhteisiä tavoitteita sekä opetustarvetta. Opetustarpeen yleiset raamit yliopisto saa vuosittain OPM:n kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa. Nämä raamit pohjaavat yleisiin työllisyysnäkömiin, väestön demografisiin muutoksiin ja valtion hallituksen opetuksen kehittämissuunnitelmaan.

Opiskelijoiden opintojen suunnittelun ja etenenemisen tueksi on yliopiston internet-sivuille avattu erillinen opintopolkua selkeyttävä ohjaussivusto, jota opiskelijat voivat hyödyntää kaikissa opintojensa vaiheissa

<http://www.uku.fi/opk/opiskelijat/opintopolku/opintopolku.shtml>

Opintojaksojen ja koulutusohjelmien tarkempia tavoitteita on kuvattu tiedekuntien vuosittain julkaistavissa opinto-oppaissa. <http://uku.fi/opiskelu/oppaat.shtml> (tarkistettu 3.10.06). Opinto-oppaissa on esitetty myös **tutkintorakenteet ja** määritelty käytettävä oppimateriaali ja oppikirjat. Opinto-oppaiden kokoamista ja julkaisemista koordinoi opintoasioiden osasto. Opintojaksokuvausten valmistelua ja päivitystä koordinoi opintoasioiden osasto. Päivityksestä verkossa huolehtivat laitokset henkilökohtaisilla tunnuksilla. Vuosittain hyväksytyt opintojaksokuvaudet julkaistaan yliopiston <http://www.uku.fi/opiskelu/> (tarkistettu 3.10.06).

Koulutusohjelmakohtaiset lukujärjestykset <http://uku.fi/opiskelu/lukari/> (tarkistettu 3.10.06) ja tenttikalenteri ovat verkkosivuilla <http://uku.fi/opiskelu/tentit.shtml> (tarkistettu 3.10.06).

Opintoasioiden osasto ja tietotekniikkakeskus vastaavat opintorekisterin ylläpidosta. Rekisteriselosteet on julkaistu yliopiston www-sivulla <http://www.uku.fi/opiskelu/rekisteriselosteet.shtml> (tarkistettu 3.10.06). Opintoasioiden osasto vastaa tutkintotodistusten laatimisesta ja luovuttamisesta sekä yleisestä opintoneuvonnasta ja opintososiaalisten etuuksien käsittelystä. Koulutusalaakohtaisesta opintoneuvonnasta huolehtivat tiedekunnat ja opetusta antavat laitokset.

Uusia koulutusohjelmia voidaan käynnistää siten, että tiedekunta tekee alustavan esityksen yliopiston johtoryhmään. Hallitus päättää uuden koulutusohjelman perustamisesta ARVIKetta

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

ja johtoryhmää kuultuaan. Koulutusohjelman lakkauttaminen tehdään vastaavasti. Menettely on kuvattu tarkemmin liitteessä 7.

Yliopistossa on myös omia ja muiden yliopistojen kanssa yhteisesti toteutettavia englanninkielisiä maisteriohjelmiä.

Toinen vararehtoreista toimii opetustoiminnosta vastaavana pedagogisena johtajana. Hän koordinoi hallintokeskuksessa hoidettavia opetusasioita opintoasioiden osaston johtajan kanssa sekä toimii opetuksen arviointi- ja kehittämisneuvoston (ARVIKE) puheenjohtajana.

Opetuksen arviointi- ja kehittämisneuvoston tehtävänä on ensisijaisesti kehittää opetuksen laadun arviointijärjestelmää ja tiedottaa korkeakoulujen arviointineuvostolle sekä laitoksille ja opiskelijoille opetuksen arviointituloksista ja kehittämishankkeista sekä tukea opetuksen suunnittelua, kehittämiskokeiluja ja opettajien pedagogisten valmiuksien kehittymistä <http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06).

Yliopisto haluaa taata opiskelijoille hyvät ajanmukaiset oppimisympäristöt, motivoivat ja motivoituneet, pedagogisesti ja tieteellisesti pätevät opettajat sekä mahdollisuuden osallistua oman opiskelun suunnitteluun HOPS-käytännön avulla ja opetuksen yleiseen suunnitteluun ja kehittämiseen hallinnon kolmikantamallin sekä opintojakso- ja opintopolkukohtaisen palautejärjestelmän kautta.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS) on opiskelijan työkalu omien opintojen suunnittelussa. Tarkoituksena on, että henkilökohtainen opintosuunnitelma aktivoi opiskelijaa pohtimaan omia henkilökohtaisia vahvuuksiaan, kiinnostuksen kohteitaan, tavoitteitaan ja opintojaan. HOPS auttaa opiskelijaa ymmärtämään opiskelukokonaisuuden, herättää huomaamaan oman vastuun ja samalla motivoi ja sitouttaa opiskelijaa omiin opintoihinsa. HOPS - työskentelyssä opiskelija myös toisaalta peilaa omia opiskelutoiveitaan siihen koulutustarjontaan, mitä yliopistolla ja tiedekunnalla kulloinkin on tarjottavana.

Kuopion yliopiston opetustoiminnon johtaminen

<https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/kaaviot/opetusjohtaminen.pdf> (tarkistettu 3.10.06)

Tehtäväkuvaukset on esitetty hallintojohtosäännössä

<http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06).

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Tiedekuntaneuvostojen, opiskelijavalintatoimikuntien, koulutussuunnittelutoimikuntien sekä opetuksen arviointi- ja kehittämisneuvoston opetukseen liittyvät tehtävät on lueteltu hallintojohtosäännössä. Tiedekunnissa ja tiedelaitoksilla on nimetty tarvittavat opetuksesta vastaavat henkilöt kuten opetuksesta vastaavat dekaani/varadekaani ja laitosjohtaja/varajohtaja sekä oppiaineiden vastuuhenkilöt.

Kolmeksi vuodeksi kerrallaan asetetut koulutusohjelmakohtaiset koulutussuunnittelutoimikunnat (KOSTIt) kantavat vastuun opetustoiminnon laadunhallinnan systemaattisesta seurannasta. Niiden tehtävänä on myös koulutuksen jatkuva arviointi ja kehitysehdotusten tekeminen sekä muut tiedekuntaneuvoston niille määräämät tehtävät. <http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06). Ne tekevät myös esityksen vuotuisiksi koulutusohjelmien ja pääaineiden opetussuunnitelmiksi. KOSTIn varapuheenjohtajana voi toimia myös opiskelijajäsen. KOSTIt kokoontuvat vähintään kaksi kertaa lukukaudessa ja kokoavat vuoden mittaan palautetta opettajilta ja opiskelijoilta kunkin koulutusohjelman sujumisesta ja antavat vähintään kerran vuodessa koosteen tiedekuntaneuvostoille johdon katselmusta varten sekä aina tarvittaessa myös palautetta opetusta antaville toimintayksiköille.

Tiedekuntaneuvostot suorittavat opetuksen katselmuksen osana koko tiedekunnan johdon katselmusta helmi-maaliskuussa. Tällöin päätetään kehittämistoimenpiteistä, aikataulutuksista ja vastuuhenkilöistä.

Yliopisto-opetuksen keskeinen periaate on tutkimuksen ja opetuksen tiivis yhteys. Opinnäytetyöt pyritään suorittamaan aina tutkimusryhmissä. Kansainvälistä opiskelijavaihtoa koordinoi kansainvälisten asioiden osasto (luku 3.2.3.5).

Kaikkiin koulutusohjelmiin sisällytetään kansainvälistymisopintoja sekä kestävä kehityksen aineksia. Opetus perustuu aina tutkimukseen ja tutkijat myös antavat opetusta.

Opetustoiminto <http://www.uku.fi/hallinto/laatu/opetustoiminto.pdf> (tarkistettu 3.10.06)

Kaaviossa vaaleilla kuvatuilla opetustoiminnon toimijoilla on omat tarkentavat laatukäsikirjansa. Varjostetulla kuvattujen toimijoiden tehtävät on kuvattu yliopiston hallintojohtosäännössä, tässä laatukäsikirjassa ja sen viitteissä.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Opetuksen osatoimintoja ovat kandidaatti-, maisteri- ja jatkotutkintovaiheessa:

- Rekrytointi
- Opiskelijavalinta ja opiskelijaksi ottaminen
- Opetuksen ja ohjauksen suunnittelu
- Opetuksen ja ohjauksen toteuttaminen ja oppiminen
- Opetuksen ja oppimisen arviointi ja kehittäminen
- Uraohjaus ja työelämään sijoittumisen tuki
- Tutkinnon myöntäminen
- Elinikäinen oppimispolku

Näitä osatoimintoja koordinoi ARVIKE ja opintoasioiden osasto ja niitä on tarkemmin kuvattu yllä olevan kaavion osoittamien toimintayksiköiden laatukäsikirjoissa. Opintoasioiden osaston laatukäsikirjoissa on ko. osatoimintojen yleiskuvaukset.

Opetuksen eettiset ohjeet ja menettely plagiointitapauksissa on kuvattu rehtorin 23.10.2007 hyväksymissä ohjeissa http://www.uku.fi/opiskelu/opetuksen_eettiset_ohjeet.shtml

3.1.2.1 Perustutkinto-opetus

Perustutkinto-opetus on järjestetty tutkintoasetuksen (568/2005 ja 569/2005) ja yliopiston perusopetusstrategian <http://www.uku.fi/hallinto/suunn/julkaisut/Perusopetusstr.pdf> (tarkistettu 3.10.06) mukaisesti. Käytännön vastuu opetuksen järjestämisestä on tiedelaitoksilla ja erillislaitoksilla.

Laitoskohtaiset laatukäsikirjat <https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml> (tarkistettu 3.10.06) kuvaavat yksityiskohtaisemmin opetuksen järjestämistä kyseisissä yksiköissä. Koulutusohjelmien suunnittelu, toteutus, kehittäminen ja arviointi on kuvattu opetuksesta päävastuussa olevien laitosten laatukäsikirjoissa.

Opiskelijavalinta ml. **opiskelijoiden rekrytointi** on ohjeistettu yliopiston hallintojohtosäännössä <http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06) ja opiskelijavalintastrategiassa (v. 2003) Sen lisäksi noudatetaan eri tiedekuntien omia tarkentavia ohjeita, jotka on kuvattu kyseisen tiedekunnan laatukäsikirjassa.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Opiskelu oikeuden myöntää tiedekunta.

Tutkintoon johtava koulutus suoritetaan jossain yliopiston koulutusohjelmassa tai pääaineessa. Yliopistossa voi suorittaa kolmevuotisen alemman tason, kuten kandidaatin tai farmaseutin, tutkinnon ja kaksivuotisen ylemmän tason eli maisterin tutkinnon. Tutkinto muodostuu koulutusohjelman tai pääaineen ja henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) mukaisesti perus-, aine- ja syventävien opintojen pakollisista, valinnaisista ja vaihtoehtoisista opintojaksoista. Laitoksilla on nimetyt HOPS-vastuuhenkilöt **ja opettajatuutorit**.

Oppimiskeskus on tärkeä opiskelun ja opetuksen tuki- ja kehittämissyksikkö. Se tarjoaa opiskelijoille opintoneuvontaa sekä yhdessä TOP:n kanssa tietoteknisiä, tiedon haun ja tilastollisen tietojenkäsittelyn tukipalveluja. Oppimiskeskus tarjoaa opettajille, tutkijoille ja muulle henkilökunnalle koulutus- ja sisällöntuotannon tukipalveluita. Sen ja muiden opetuksen tukipalveluja tarjoavien yksiköiden toimintaa on kuvattu tarkemmin yksiköiden omissa laatukäsikirjoissa.

Kuopion yliopistossa on vieraskielistä maisterikoulutusta ja yliopisto antaa tutkintoon johtavaa opetusta myös Kuopion ulkopuolella esimerkiksi yliopistokeskuksissa. Näiden koulutusten laatua seurataan omien eriytettyjen indikaattoreiden avulla.

3.1.2.2 Aikuiskoulutus

Yliopiston aikuiskoulutus on avointa yliopisto-opetusta ja täydennyskoulutusta.

Avoin yliopisto tarjoaa kaikille kiinnostuneille mahdollisuuden yliopisto-opintoihin pohjakoulutuksesta riippumatta. Avoin yliopisto-opetus on yliopiston perusopetusta vastaavaa opetusta. Avoimen yliopiston perustehtävänä on toteuttaa koulutuksellista ja alueellista tasa-arvoa ja edistää yliopistollisten opintojen saatavuutta. Avoimen yliopisto-opetuksen tarjonta <http://www.uku.fi/avoin/index.html> (tarkistettu 3.10.06) painottuu yliopiston profiiliin mukaisille vahvuusalueille.

Aikuiskoulutus toimii tärkeänä rajapintana yliopiston ja ympäröivän yhteiskunnan välillä ja sillä on merkittävä rooli alueen hyvinvoinnin ja osaamisen kannalta. Aikuiskoulutuksella on hyvät yhteistyöverkot ja se kehittää aikuisille sopivia opetusmenetelmiä ja oppimateriaaleja.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Yliopiston aikuiskoulutuksen koordinaatio- ja järjestämisvastuu on Koulutus- ja kehittämiskeskuksessa <http://www.kkk.uku.fi/> (tarkistettu 3.10.06).

Tavoitteena on, että vuosittain noin 100 opiskelijaa tulee tätä väylää myöten perusopiskelijaksi.

3.1.2.3 Täydennyskoulutus

Täydennyskoulutus on tutkinnon suorittaneiden lisäkoulutusta, joka tarjoaa mahdollisuuden yhdistää tutkimustieto työelämässä hankittuun käytännön kokemukseen. Täydennyskoulutusta <http://www.kkk.uku.fi/amma.html> (tarkistettu 3.10.06) tarjotaan yliopiston profiilin mukaisilla painopistealueilla erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa, farmasiassa ja ympäristötieteissä sekä alueen ja sen elinkeinoelämän tarpeista nousevilla alueilla.

3.1.3 Yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja sivistystehtävä

Yliopiston yhteiskuntasuhteita johtaa pääsääntöisesti rehtori. Yliopistossa on myös neuvottelukunta, jonka tarkoituksena on ylläpitää yliopiston yhteyksiä ympäröivään yhteiskuntaan sekä edistää yliopiston ja ympäröivän yhteiskunnan keskinäistä vuorovaikutusta <http://www.uku.fi/hallinto/laki/hallintojohtosaanto.pdf> (tarkistettu 3.10.06). Yliopistossa on 1.8.2004 lähtien myös yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen arviointi- ja kehittämisneuvosto (VARVIKE), joka valmistelee yliopiston yhteiskuntavastuun ohjelman vuonna 2006.

Yliopiston hallituksessa on yksi yliopiston ulkopuolinen jäsen.

3.1.3.1 Alueellinen vaikuttaminen

Kuopion yliopiston alueellisen vaikuttamisen tavoitteena on nostaa itäisen Suomen tiedon, osaamisen ja koulutuksen tasoa sekä edistää tiedon soveltamista elämisen laadun ja hyvinvoinnin parantamiseksi sekä tukea Kuopion seudun kehittymistä kasvukeskuksena. Toiminnan painopisteenä on teknologian ja osaamisen vuorovaikutteinen siirtäminen yliopistosta elinkeinoelämän kehittämistarpeisiin koulutuksen ja tutkimuksen avulla. Yliopisto tekee yhteistyötä toisten yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa siten, että se tukee yliopiston omaa profiloitumista ja erityisosaamista. Keskeisiä yliopiston yhteistyökumppaneita ovat ne yliopistot ja ammattikorkeakoulut, joiden yhteiskunnallisen

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

vuorovaikutuksen kohteena ovat erityisesti Itä-Suomi ja Kainuu. Kajaanin ja Mikkelin yliopistokeskuksen kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on saavuttaa synergiaetuja sekä vahvistaa yliopistotoimintojen näkyvyyttä ja vaikutuksia.

Yliopistossa toimii tiedekunta- ja organisaatorajat ylittäviä tutkimuskeskuksia (Biocenter Kuopio sekä Kuopio Welfare Center), joiden tehtävänä on mm. Kuopion yliopiston, yliopistollisen sairaalan, sektoritutkimuslaitosten ja yritysten tutkimusyhteistyön tiivistäminen. Tutkimuskeskukset ovat myös valtakunnallisesti verkostuneita. Yliopisto on mukana Kuopion valtakunnallisissa osaamiskeskusohjelmissa, joissa vastuullinen organisaatio Kuopiossa on Kuopion Teknologiakeskus Teknia Oy.

3.1.3.2 Lukio- ja yläaste yhteistyö

Yliopisto tekee aktiivisesti yhteistyötä alueen lukioiden ja yläkoulujen kanssa tavoitteena yliopiston opetustarjonnan esittely ja erityisesti luonnontieteen opiskelun lisääminen kouluissa. Samalla koululaiset, heidän opettajansa ja taustaryhmänsä oppivat tuntemaan Kuopion yliopistoa.

Yliopisto ja Savonia-amk järjestävät vuosittain yhteisen infotilaisuuden yläkoulujen 9. luokkalaisten vanhemmille sekä heidän opettajilleen ja ohjaajilleen Kuopiossa.

3.2 Tukitoiminnot

3.2.1 Strateginen johtaminen

Yliopiston strategista johtamista on kuvattu tässä päälaatukäsikirjassa kohdissa 1.1.2, 1.4.1, 1.5 ja 1.6 sekä suunnittelu- ja kehittämisosaston laatukäsikirjassa ja toimintayksiköiden laatukäsikirjoissa. Rehtori johtaa ja koordinoi yliopiston toimintaa ja strategista suunnittelua.

3.2.2 Henkilöstövoimavarat (vrt. 2.1)

Henkilöstö on yliopiston tärkein voimavara. Yliopiston yleinen henkilöstöstrategia on esitetty yliopiston henkilöstöpolitiikassa.

<https://www.kampus.uku.fi/intra/hallinto/hahe/henkilostoohjelma.pdf>

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

(tarkistettu 3.10.06).

Virkamieslaki ja asetus antavat yleiset toimintaohjeet virkamiehen nimittämisestä

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940750> ja

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940971> (tarkistettu 3.10.06).

Henkilöstöpäällikkö vastaa henkilöstöasioista yhdessä hallinto- ja henkilöstöosaston kanssa.

Henkilöstölle järjestettävää koulutusta suunnittelee henkilöstökoulutustyöryhmä.

Koulutuksesta kerrotaan vuosittain ilmestyvässä henkilöstökoulutusoppaassa.

<https://www.kampus.uku.fi/intra/hallinto/henkilostokoulutus/>

(tarkistettu 3.10.06).

Työterveys ja – hyvinvointi-, työviihtyvyyss- sekä TYKY-asioita koordinoi TYHY–

hyvinvointityöryhmä <http://www.uku.fi/hallinto/suunn/henkilostoopas04/hyvinvointiryhma.htm>

(tarkistettu 3.10.06).

Yliopiston työterveyshuollosta on tehty sopimus Medivireen kanssa <http://www.medivire.fi>

(tarkistettu 3.10.06).

Medivireellä on toimipiste kampusalueella. Henkilöstötilinpäätöksen mittarit on kytketty osaksi strategista kehittämistä ja laadunhallintajärjestelmää.

Vaarallista työtä tekevien (esim. laboratoriotyötä) terveystarkastukset sisältyvät Medivire-sopimukseen.

Hallinto- ja henkilöstöosasto, henkilöstöpäällikkö, luottamushenkilöt, työsuojelutoimikunta, työsuojelupäällikkö ja työsuojeluvaltuutetut sekä laitosten johtajat tekevät työtä henkilöstön hyvinvoinnin hyväksi.

3.2.3 Tukipalvelut

3.2.3.1 Hallinto- ja henkilöstöosaston palvelut

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Hallinto- ja henkilöstöosasto tuottaa toimialaansa kuuluvat valtion keskushallinnon, yliopiston toimintayksiköiden, henkilökunnan ja opiskelijoiden sekä ulkopuolisten sidosryhmien tarvitsemat palvelut. Lisäksi se huolehtii hallituksen, rehtorin ja vararehtorien käsiteltävien asioiden valmistelusta, esittelystä ja päätösten toimeenpanosta sekä avustaa muutenkin rehtoria, vararehtoreita ja tiedekuntia sekä yliopiston muita toimintayksiköitä.

<http://www.uku.fi/hallinto/hallintotsto/> (tarkistettu 3.10.06)

Henkilöstöpäällikkö vastaa hallinto- ja henkilöstöosaston toiminnasta.

3.2.3.2 Opintoasioiden osaston palvelut

Opintoasioiden osaston ydintoiminnot ovat opinto- ja tutkimushallinnon toiminnot. Toiminnot on kuvattu tarkemmin osaston laadunhallintajärjestelmässä.

<https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml>

(tarkistettu 3.10.06). Opintoasioiden osaston johtaja vastaa osaston toiminnasta.

3.2.3.3 Talousosaston palvelut

Talousosaston ydintoimintoja ovat ulkoisen ja sisäisen maksuliikenteen toiminnot, kiinteistö- ja huoltotoiminnot sekä hankinta- ja puhelinvaihdetoiminnot. Nämä on kuvattu tarkemmin talousosaston laadunhallintajärjestelmässä <https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml> (tarkistettu 3.10.06). Siellä on myös ohjeistettu toimintayksiköiden budjettiperustaisen ja täydentävän rahoituksen hallintokäytäntöjä.

Osaston toiminnasta vastaa talusjohtaja.

3.2.3.4 Tutkimus- ja innovaatiopalvelut -osasto

Tutkimus- ja innovaatiopalveluiden tehtävänä on tukea Kuopion yliopiston tutkimus- ja kehittämishankkeita tuottamalla pääasiassa ulkopuoliseen rahoitukseen liittyviä asiantuntijapalveluja. Osasto tuottaa yliopiston henkilöstölle tutkimus- ja kehittämisrahoitukseen, sopimus- ja immateriaalioikeuksiin ja innovaatiotoimintaan liittyviä palveluja. Palvelut sisältävät tiedotusta, neuvontaa, hankkeiden valmistelua ja esittelyä yliopiston johdolle, koulutustilaisuuksien sekä seminaarien järjestämistä ja ulkopuolisen rahoituksen toimintaprosessien kehittämistä yliopistossa. Toiminnot on kuvattu tarkemmin tutkimus- ja innovaatiopalvelujen laadunhallintajärjestelmässä.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

<https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml> (tarkistettu 3.10.06).

Tutkimuspalvelupäällikkö vastaa osaston toiminnasta.

3.2.3.5 Kansainvälisten asioiden osasto

Kansainvälisten asioiden osaston tehtävänä on koordinoida ja tukea yliopiston kansainvälisten asioiden toimintasuunnitelman toteutumista ja hoitaa yleiset kv. opiskelijapalvelut. Se vastaa opiskelija- ja opettajavaihdosta sekä koordinoi yhteyksiä ulkomaisiin yliopistoihin ja muihin yhteistyökumppaneihin ja auttaa kansainvälisessä opiskelijarekrytoinnissa. Sen toiminnot on kuvattu tarkemmin yksikön laatukäsikirjassa

<https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/muut.shtml> (tarkistettu 3.10.06). Toiminnosta vastaa kansainvälisten asioiden päällikkö.

3.2.3.6 Viestintä

Viestinnän avulla luodaan edellytyksiä yliopiston ja sidosryhmien vuorovaikutukselle. Yliopiston viestinnästä vastaa yliopiston rehtori, joka toimii myös yliopiston viestinnän ohjausryhmän puheenjohtajana.

Sisäisessä viestinnässä käytetään Kampusnettiä sekä Kukkonen-kuukausijulkaisua ja Kuopion yliopistolehteä.

Viestintäosaston tehtävänä on suunnitella, toteuttaa, koordinoida ja kehittää yliopiston viestintää viestintäohjelman mukaisesti.

<http://www.uku.fi/hallinto/viestinta/viestintaohjelma.pdf> (tarkistettu 3.10.06). Osasto tukee yliopiston strategisten tavoitteiden tunnetuksi tekemistä ja saavuttamista sekä erityisesti yhteiskunnallisen palvelutehtävän toteuttamista viestinnän keinoin. Osasto vastaa yliopiston yhteisökuvan kehittämisestä, mediasuhteista ja –seurannasta, lehdistä, yleisesittelymateriaaleista, www-pääsivustosta sekä Radio Kantin toiminnasta. Viestintäpäällikkö vastaa viestintäosaston toiminnasta.

3.2.3.7 Suunnittelu- ja kehittämispalvelut

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Suunnittelu- ja kehittämisosasto (SUKE) <http://www.uku.fi/hallinto/suunn/> (tarkistettu 3.10.06) toimii yliopiston ylimmän johdon tukena strategisessa suunnittelussa ja toiminnan arvioinnissa. Se myös koordinoi, että yliopiston hallinnon päätöksenteon tuen tietovaranto on ajantasainen ja riittävä. SUKE huolehtii sen tehtäviksi määrättyjen asioiden vireillepanosta yliopistossa ja seuraa systemaattisesti ja jatkuvasti toimintaympäristöä ja sen muutoksia. Suunnittelu ja kehittämisosasto tuottaa sisältöjä, työstää ja valmisteleesi asiakirjoja sekä tuottaa tietoa strategisen suunnittelun ja johtamisen pohjaksi. Kustannuslaskennan kehittäminen ja voimavarojen jakamisen perusteiden uusiminen ovat SUKEN tehtäviin kuuluvia tärkeitä tehtäviä, samoin toimintokokonaisuuteen sijoitettujen yliopiston keskeisten kehittämishankkeiden koordinointi. SUKEN toiminnoista vastaa suunnittelupäällikkö.

3.2.3.8 Muut erilliset opetuksen ja tutkimuksen tukipalvelut

Tieto- ja opetuspalvelukeskuksen (TOP) <http://www.uku.fi/top/> (tarkistettu 3.10.06) muodostavat kirjasto, kuvapalvelu, oppimiskeskus ja tietotekniikkakeskus. TOP antaa yliopiston johdolle, hallinnolle, opiskelijoille ja henkilökunnalle erittäin monipuolisia ydintoimintoja tukevia palveluita.

Kirjasto <http://www.uku.fi/kirjasto> (tarkistettu 3.10.06).

Kirjaston tehtävänä on luoda ja ylläpitää tutkimuksen ja korkeimman opetuksen sekä oppimisen edellytyksiä hankkimalla, tallettamalla ja välittämällä tietoa ja tietoaainestoa sekä tarjoamalla tilaa ja laitteita asiakaskäyttöön. Kirjasto toimii julkisena tieteellisenä kirjastona, jolla on myös yleissivistävä yhteiskunnallinen tehtävä.

Kuvapalvelu <http://www.uku.fi/opk/kuvapalvelu/> (tarkistettu 3.10.06).

Kuvapalvelun tehtävänä on tuottaa ja kehittää korkealaatuisia valokuvaus-, kuvankäsittely- ja kuvanvalmistuspalveluja. Kuvakeskus palvelee yliopiston tutkijoita, opettajia ja tiedottamista kuvaamalla erilaisia kohteita sekä tuottamalla heille opetuksen ja tutkimuksen julkaisemiseen liittyvää kuvamateriaalia.

Oppimiskeskus <http://www.uku.fi/opk/> (tarkistettu 3.10.06).

Oppimiskeskuksen tehtävänä on tukea yliopisto-opetuksen kehittämistä, opiskeluprosesseja ja sisältötuotantoa, hallinnoida ja koordinoida tietoverkkoihin perustuvaa opetusta sekä ylläpitää ja kehittää tieto- ja viestintätekniistä ympäristöä yhteistyössä yliopiston muiden yksiköiden sekä alueellisten ja valtakunnallisten verkostojen kanssa.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Tietotekniikkakeskus <http://www.uku.fi/tike> (tarkistettu 3.10.06).

Tietotekniikkakeskus vastaa yliopiston tietoteknisestä ja tietohallinnollisesta palvelukokonaisuudesta. Tietotekniikkakeskuksen tehtävänä on yhdessä alihankkijoidensa kanssa ylläpitää ja kehittää tietotekniikan avainpalveluja laadukkaasti ja antaa käyttäjien tarvitsemia tietoteknisiä ja tutkimuksen tukipalveluita. Lisäksi laitos osallistuu em. päätehtäväänsä liittyvien tietojärjestelmien tutkimus- ja kehitystoimintaan. Tietotekniikkakeskus edistää kansallista ja paikallista osaamista hyvinvointipalvelujen tietotekniikassa.

Koulutus- ja kehittämiskeskus järjestää <http://www.kkk.uku.fi/> (tarkistettu 3.10.06) avointa yliopisto-opetusta ja täydennyskoulutusta sekä suunnittelee ja toteuttaa yrityksille ja yhteisöille koulutus- ja kehittämishohjelmia. Samalla se toimii yritysten ja muiden organisaatioidenyhteistyökanavana yliopiston uusimman tiedon ja innovaatioiden hyödyntämisessä.

Valtakunnallisen koe-eläin keskuksen <http://www.uku.fi/vkek/> (tarkistettu 3.10.06) tavoitteena on koe-eläintieteellisen asiantuntemuksen hyödyntäminen tutkimuksessa ja koe-eläinten hyvinvoinnissa sekä korkealaatuisten koe-eläinten tuottaminen ja hankinta tutkimusryhmien tarpeisiin.

Kielikeskus <http://www.uku.fi/kielikeskus/> (tarkistettu 3.10.06) vastaa opiskelijoiden kieli- ja viestintäopetustarjonnasta ja osallistuu henkilökunnan ja opiskelijoiden kansainvälistymisohjaukseen.

Biomateriaalikeskus (BioMater) <http://www.uku.fi/biomater/pohjat/> (tarkistettu 3.10.06) on monitieteinen tutkimuksen ja koulutuksen asiantuntijaorganisaatio, jonka toiminta-ajatuksena on alan tutkimuksen edistäminen ja tutkimuspalvelujen tarjoaminen Kuopion, Pohjois-Savon ja Itä-Suomen yrityksille ja tutkimuslaitoksille. Keskuksen toiminnasta vastaa sen johtaja ja ohjausryhmä. Keskuksen toiminta on kuvattu tarkemmin sen laatukäsikirjassa.

Kuopion yliopistolla on myös oma Yliopiston apteekki <http://www.kuopionyliopistonapteekki.fi/> (tarkistettu 3.10.06) ja Kansanterveyden tutkimuslaitos <http://www.uku.fi/laitokset/kttl/> (tarkistettu 3.10.06).

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

3.2.4 Kestävä kehitys

Yliopistolla on rehtorin asettama ympäristöasioiden neuvottelukunta. Sen tehtävänä on vastata yliopiston ympäristöpolitiikan toteutumisesta ja pitää kestävän kehityksen toimenpideohjelma ajantasaisena sekä suunnitella ja vastuuttaa kestävän kehityksen toimenpideohjelman toteuttaminen. Yliopiston kestävän kehityksen toimintasuunnitelmassa on huomioitu Baltic 21-ohjelman tavoitteet ja se perustuu Sustainability Reporting Guidelines julkaisuun eli Global Reporting Initiative (GRI) vuonna 2002 julkaisemaan yhteiskuntavastuun raportointiohjeeseen sekä osittain myös ympäristöjärjestelmästandardi ISO 14001:een. Kestävä kehitys on maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti jatkuvaa ja ohjattua yhteiskunnallista muutosta, jonka päämääränä on turvasta nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämän mahdollisuudet. Kestävä kehitys koostuu ekologisesta, taloudellisesta sekä sosiaalisesta ja kulttuurisesta kestävydestä.

Neuvottelukunta myös vastaa laatutyön toteutumisesta yliopiston kestävän kehityksen toiminnassa sekä vuosittaisesta ympäristöauditoinnista yhdessä laatupäällikön kanssa. Se tuottaa vuosittain johdon katselmukseen ympäristöraportin.

Yliopiston ympäristöpolitiikka löytyy osoitteesta <http://www.uku.fi/hallinto/laki/ymparistopolitiikka.shtml> (tarkistettu 3.10.06).

3.2.4.1 Energian ja veden kulutus

Yliopisto seuraa energian ja veden kulutustaan ja pyrkii toimintoja kehittäessään sekä rakennusten peruskorjauksia suoritettaessa ottamaan huomioon energian ja veden kulutuksen vähentämisen.

3.2.4.2 Jätehuolto

Yliopistolla on yleinen jätehuoltosuunnitelma <http://www.uku.fi/tyosuojelu/suunnite.html> (tarkistettu 3.10.06) ja ongelmajätteen käsittelysuunnitelma <http://www.uku.fi/tyosuojelu/suunnite.html> (tarkistettu 3.10.06). Yliopiston jätehuollosta

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

vastaa kiinteistöpäällikkö. Ongelmajätteen lajittelussa auttaa asiaan koulutettu virastomestari. Toimintayksiköillä on omat jätehuoltosuunnitelmansa laatukäsikirjojen liitteenä.

3.2.4.3 Kestävä kehitys opetuksen osana

Kestävän kehityksen periaate tulee sisällyttää läpäisyperiaatteen mukaisesti kaikkeen opetukseen, johonka se luonnostaan sopii. Se otetaan huomioon esimerkiksi koejärjestelyissä ja opetusmetodeissa sekä hankinnoissa.

4 Toiminnan arviointi ja kehittäminen

Yliopiston toiminnan kehittämistä ja arviointia ohjaavat erityisesti EU:n, valtiovallan ja OPM:n ohjeet ja säädökset sekä muut asiakastarpeet ja toimintaympäristön muuttumisen seuraaminen. Yliopiston toiminnan kehittäminen perustuu erilaisten toimintoja ja tuloksia kuvaavien indikaattoreitten systemaattiseen käyttämiseen ja analysointiin ja toimintojen arviointeihin kuten yliopistolakikin edellyttää. Yliopisto osallistuu Korkeakoulujen arviointineuvoston organisoimiin kansallisiin ja kansainvälisiin ydintoimintojen ja tieteenala- ja koulutusaloiksiin arviointeihin. Näitä arviointeja tehdään toiminnan kaikilla tasoilla. Päälaatukäsikirjassa kuvataan koko yliopistoa koskevia arviointeja. Alempien tasojen arvioinnit kuvataan kyseisten tasojen omissa laatukäsikirjoissa. Kaikki arvioinnit ovat keskenään sopusoinnussa ja aikataulutukset on suunniteltu siten, että ylin johto voi yliopiston sisäisten tulosneuvottelujen yhteydessä suorittaa myös osaltaan laatukatselmusta.

Yliopiston toiminnan arvioinnista ja jatkuvasta kehittämisestä vastaa ylimpänä yliopiston rehtori, hallitus ja johtoryhmä. Oman toiminnan systemaattinen arviointi ja kehittäminen ovat tärkeä osa kaikkien toimintayksiköiden laatutyötä. Laadunhallintajärjestelmän kokonaisvaltaisesta kehittämisestä vastaa laatupäällikkö.

Yliopistokeskusten laadunarvioinnista sovitaan yhteisesti eri toimijoiden kanssa. Laatutavoitteiden ja indikaattoreiden asettamisessa on otettu huomioon OPM:n ja SA:n indikaattorit.

Yliopisto suhtautuu positiivisesti vertaisarviointeihin (benchmarkauksiin) kotimaisten ja ulkomaisten yliopistojen tai korkeakoulujen ja niiden yksiköiden tai osastojen kanssa ja pyrkii aktiivisesti löytämään sopivia partnereita. Vertaisarvioinneista keskustellaan johtoryhmässä,

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

päätökset vertaisarviointiin ryhtymisestä tekee rehtori. Vertaisarviointien tuloksia tarkastellaan yliopiston johtoryhmässä johdon katselmuksen yhteydessä helmi-maaliskuussa.

4.1 Arviointi, aikataulut, indikaattorit

Laajojen ulkopuolisten suorittamien toimintojen arviointien aikataulutus noudattaa kymmenen vuoden sykliä. Arviointivälin puolivälissä suoritetaan itsearviointi, jonka tarkoituksena on seurata varsinaisen arvioinnin esille tuomien kehittämistoimenpiteiden edistymistä ja toimia strategisen johtamisen välineenä. Yliopisto osallistuu Korkeakoulujen arviointineuvoston järjestämiin kansallisiin ja kansainvälisiin arviointeihin.

Taulukko 1. Arviointien ja auditointien aikataulutus

s= sisäistä arviointia tai auditointia

x= ulkoista auditointia

eva= ulkoinen kansainvälinen evaluointi

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
tutkimus				s	eva						
opetus	s	s x	s x	x	x	s x	eva x	x	x	x	s x
vaikuttavuus/ imago							s	x			
johtaminen ja strat. riskianalyysi				s				s			
tukipalvelut				s	s				s		
yhteiskun- nallinen				s				s			

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Toimintayksiköt auditoidaan sisäisesti kertaalleen vuoden 2006 loppuun mennessä.

Ydintoiminnot auditoidaan sisäisesti laajoja arviointeja edeltävänä vuonna.

Ns. kolmannen osapuolen yliopistotasoiset auditoinnit päätetään johtoryhmässä. Niiden suunnittelua ja toteuttamista koordinoi ARVIKE, TARVIKE ja VARVIKE kukin oman toimialansa mukaisesti.

Opetustoiminnon ulkoiset sertifiointin seuranta-auditoinnit suoritetaan vuosittain. Alemman tason muista kuin opetustoiminnon ulkoisista auditoinneista päättää kukin toimintayksikkö itse tarpeidensa ja resurssiansa mukaisesti johdon katselmuksen antamien suuntaviivojen mukaan.

Johdon katselmuksissa käytettävät toimintaa kuvaavat indikaattorit ovat liitteenä 3.

4.1.1 Tutkimuksen arviointi

4.1.1 Tutkimuksen arviointi

TARVIKE tuottaa vuosittain Tutkimuksen tila Kuopion yliopistossa raportin. Yliopiston tutkimusta arvioidaan 6-7 vuoden välein ulkopuolisten arvioitsijoiden toimesta. Ulkoisen arvioinnin johtoryhmänä toimii TARVIKE, joka päättää arvioinnissa kerättävistä tiedoista, yksityiskohdista ja kriteereistä. Lisäksi tutkimustoiminto on sisäisten auditointien kohteena em. aikataulutuksen mukaisesti (Taulukko1.).

Yliopiston tutkimusta ja sen vaikuttavuutta arvioidaan myös Suomen Akatemian tekemissä tieteenalakohtaisissa arvioinneissa. Tutkimusta arvioidaan myös muissa mahdollisissa kansallisissa ja kansainvälisissä arvioinneissa.

SUKE:n ja urapalveluiden järjestämä kysely Miten menee tohtorit?

<http://www.uku.fi/hallinto/suunn/tohtorit03.pdf> (tarkistettu 2.12.04) tehdään joka toinen vuosi ja se selvittää lisenssiaatin ja tohtorin tutkinnon suorittaneiden sijoittumista koulutustaan vastaavaan työhön. Nämä vastaukset analysoidaan syksyisin. Jatkotutkintojen todistusten yhteydessä lähetetään 1.1.2004 lähtien kysely jatko-opintojen ohjauksesta ja suorittamisesta. Vastaukset analysoidaan aina tutkinnon suorittamisvuotta seuraavan vuoden tammikuussa.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Vuosittain kerätään toimintayksikkökohtaiset tiedot julkaisuista JULKI-rekisteriin <http://www.uku.fi/tike/tj/julki.shtml> (tarkistettu 3.10.06).

TARVIKE tuottaa vuosittain Tutkimuksen tila Kuopion yliopistossa -raportin.

Tutkimustoiminto on sisäisten auditointien kohteena em. aikataulutuksen mukaisesti. Kv-osasto kerää jatkuvaa palautetta vierailevilta tutkijoilta.

Yliopisto tukee joka kolmas vuosi tapahtuvaan Tutkimuksen huippuyksikköhakuun osallistuvia toimintayksiköitä tai tutkimusryhmiä. Koulutusalakohdaisiin kansallisiin ja kansainvälisiin arviointeihin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.

4.1.2 Opetuksen arviointi

Opintoasioiden osasto toteuttaa vuosittain Johdatus yliopisto-opintoihin -opintojakson alussa kyselyn uusille opiskelijoille. Kyselyn tulokset julkaistaan Kampusnetissa.

Syksystä 2006 alkaen yliopistossa otetaan asteittain käyttöön kokonaisvaltainen opiskelijapalautejärjestelmä, joka jakaantuu opintopolku- ja opintojaksopalautteisiin. Opintopolkukyselyt toteuttaa oppimiskeskus. Opintopolkupalautteita ovat ensimmäisen vuoden opiskelijoille kohdennettava ns. fuksikysely, kolmannen opiskeluvuoden keväällä tehtävä ns. kandidikysely sekä viidennen opiskeluvuoden keväällä tehtävä ns. gradukysely. Kyselyiden tulokset julkaistaan kampusnetissa. Tuloksia analysoidaan KOSTEissa ja ARVIKEssa ja niitä hyödynnetään opetuksen kehittämisessä ja opetustoiminnon kehittymisen arvioinnissa.

Järjestelmä on kuvattu tarkemmin osoitteessa

http://www.uku.fi/opk/palautejarjestelma_suomi.pdf

(tarkistettu 3.10.06)

Opettaja kerää opintojaksoiltaan opiskelijapalautetta. Palautteeseen sisällytetään opintojakson ja opetuksen arvioinnin lisäksi opiskelijan arvio omasta ko. opintojaksolla tekemästä työmäärästä ja laadusta ja oppimisesta. Opettaja voi hyödyntää palautteen keräämisessä yliopiston Pasi-palautejärjestelmää tai hän voi kerätä palautetta muulla valitsemallaan tavalla. Palaute on kerättävä aina, kun on perustettu uusi opintojakso, kun opintojaksoon on tehty merkittäviä rakenteellisia tai sisällöllisiä muutoksia, tai kun opintojakson opettaja on vaihtunut. Myös vakiintuneilta opintojaksoilta on palautetta kerättävä säännöllisesti vähintäänkin kolmen vuoden välein.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Opettaja kirjoittaa aina opiskelijoille näiden antamasta palautteesta vastineen tai saattaa muuten opiskelijoiden tietoon, millä tavoin saatua palautetta hyödynnetään opetuksen kehittämisessä. Vastine annetaan kolmen viikon kuluessa palautekyselyn päättymisestä.

Palautetta käsitellään myös laitoksilla ja KOSTEissa ja tiedekunnan johdon katselmuksissa.

Vuosittain kerättävä, SUKEN ja urapalvelujen järjestämä Miten menee maisterit?– kysely <http://www.uku.fi/hallinto/suunn/sijoittumis seuranta05/index.htm> (tarkistettu 3.10.06) selvittää maisterin tutkinnon suorittaneiden sijoittumista työelämään ja opintojen työelämärelevanssia. Vastaukset analysoidaan kevään ja kesän aikana. Yliopisto osallistuu vuosittain myös yliopistojen yhteiseen uraseurantakyselyyn.

Opetustoiminto on sisäisten auditointien kohteena edellä olevan suunnitelman mukaisesti. ARVIKE organisoii kansallisiin ja kansainvälisiin arviointeihin osallistumisen.

4.1.3 Yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen arviointi

Vuorovaikutus ympäröivän yhteiskunnan kanssa sekä tutkimustulosten yhteiskunnallinen vaikuttavuus arvioidaan kerran kymmenessä vuodessa. Tämän lisäksi voidaan suorittaa kerran viidessä vuodessa valittuihin erityiskysymyksiin kohdistettu seuranta-arviointi.

Yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen arviointi- ja kehittämisneuvosto laatii yhdessä yliopiston neuvottelukunnan ja hallituksen ulkopuolisen jäsenen kanssa katsauksen yliopiston yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen tilasta johtoryhmän katselmukseen.

Pohjois-Savon yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteisessä aluekehittämisen strategiassa asetettujen tavoitteiden toteutuminen arvioidaan aina kunkin strategiakauden lopussa yhteisesti valittujen indikaattoreiden avulla.

4.1.4 Sisäinen tarkastus ja muut arvioinnit

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Kunkin yksikön johtaja huolehtii yksikkönsä sisäisestä valvonnasta vuosittain COSO/ERM-mallin mukaisesti. Valvontaan kuuluu seuraavat osa-alueet:

1. valvontaympäristö
2. tavoitteiden asettaminen
3. liiketoimintaan vaikuttavien tapahtumien identifiointi
4. riskien arviointi
5. riskeihin vastaaminen
6. valvontatoimet
7. informaatio ja kommunikaatio
8. seuranta

Valvonnasta laaditaan raportti sisäisen tarkastajan vuosittaisten ohjeiden ja aikataulun mukaisesti. Sisäinen tarkastaja käy vuosittain tarkastamassa noin kymmenen yksikköä. Yhteenveto sisäisistä valvonnoista käydään läpi myös johdon katselmuksessa.

Henkilöstön yleistä työhyvinvointia kuvaavaa työhyvinvointi-barometria suositetaan käytettäväksi toimintayksiköissä kerran vuodessa. TYKY-STEP -arvioinnin tekee kerran vuodessa henkilöstöhyvinvointi-työryhmä. Arvioinnin lopputulokseksi saatava indeksi kuvaa yliopiston työnantajana tekemää henkilöstön hyvinvointityötä. Noin viiden vuoden välein suoritetaan työterveyshuollon kanssa yhdessä laajempi työhyvinvointikysely.

4.1.5 Kestävä kehitys

Ympäristöauditoinnin kulloisistakin kohteista päätetään johdon katselmuksessa ympäristöasioiden neuvottelukunnan suunnitelmaa mukaillen.

4.2 Sisäinen auditointi

Yliopistossa on järjestetty suunnitelmallinen ja säännönmukainen sisäinen aikataulutettu laadunhallintajärjestelmään liittyvä auditointi (Taulukko 1.). Auditointia varten yliopistossa on riittävästi auditointikoulutuksen saanutta henkilökuntaa eri toimintayksiköissä. Riittävänä koulutuksena pidetään yksipäiväistä hyväksytysti suoritettua auditointikoulutusta. Sisäisissä auditoinneissa on aina mukana vähintään kaksi auditoijaa. Opetusta auditoitaessa yhtenä auditoijana voi olla lisäksi Kuopion yliopiston ylioppilaskunnan nimeämä opiskelija.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Jokainen toimintayksikkö huolehtii mahdollisuuksiensa mukaan siitä, että sillä on ainakin 1-2 auditoijaa ja varaamaan näille kullekin mahdollisuuden osallistua 1-3 auditointiin/vuosi. Auditoinnin ajankohdat sopii laatupäällikkö auditoitavien kohteiden kanssa hyvissä ajoin etukäteen. Auditointi on kuvattu tarkemmin auditointikäsi kirjassa (<http://www.uku.fi/kampusnet/auditointi...>)

Opetustoiminnon auditoinneissa tulee arvioida seuraavia tekijöitä:

- opetustavoitteiden saavuttamiseen tähtäävien menettelyjen käyttöön otto (mukaan lukien HOPS-käytännöt)
- laadunhallintajärjestelmän vaatimusten täyttäminen
- laatutavoitteiden saavutettavuuteen tarvittavien resurssien saatavuus
- laadunhallintajärjestelmän mukaisten laatutallenteiden olemassa olo
- organisaation laatuun vaikuttavan henkilöstön toimet
- ISO9001 vaatimusten tuntemus, käyttöönotto ja ylläpito

Tutkimustoiminnon auditoinneissa tulee huomioida erityisesti:

- tutkimusstrategiat
- tutkimuksen tekemisen sopimukset, laadunvarmennus ja dokumentointi
- jatkokoulutukseen ja sen ohjaukseen liittyvät asiat
- tutkimuksen indikaattoreiden (mm. julkaisujen ja tutkimusprojektien) kirjaaminen
- rahoitus ja riskien hallinta

4.3 Asiakas- ja toimittajapalaute

Yliopisto kerää toiminnastaan monipuolisesti asiakas- ja sidosryhmäpalautetta, kuten tässä päälaatukäsi kirjassa kuvataan. Toimintayksiköt kuvaavat lisäksi omia palautteenkeruutapojaan omissa laatukäsi kirjoissaan. Palautteen käsittely on kuvattu vastaavissa kohdissa.

OPM antaa vuosittain yliopistolle kirjallisen palautteen edellisen vuoden toiminnasta tulosneuvottelujen jälkeen.

Elinkeinoelämältä ja sidosryhmiltä saadaan palautetta neuvottelukunnan jäsenten kautta sekä Itä-Suomen läänin koulutusneuvottelukunnasta ja Etelä-Savon korkeakoulutuksen ja tutkimuksen neuvottelukunnasta.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Jatko-opiskelijoilta kerätään jatko-opiskelijoiden seuranta- ja palauteraportti vuosittain tammikuussa edellisen vuoden tietojen osalta. Tarvike ja tiedekunnat analysoivat raportin tulokset.

Kampusnetin laatusivustoilla on myös palautelomake <https://www.kampus.uku.fi/intra/laatu/palaute.shtml> (tarkistettu 3.10.06), jonka kautta voi kuka tahansa antaa palautetta nimettömänä. Tämä palaute kerätään laaturaportin ja johdon katselmuksen käyttöön.

Sivutoimiset tuntiopettajat ovat merkittävä opetuspalvelujen tuottajaryhmä. Heillä on mahdollisuus vaikuttaa opetustoiminnan ja oman työnsä kehittämiseen sekä antaa palautetta yliopistolle opetusta antavien toimintayksiköiden opetuskokouksissa ja -seminaareissa.

Opetusmateriaalin toimittajien kanssa yhteistyötä tekee hankintatoimi. Se pyytää tarjoukset, tekee hankinnat ja kerää palautetta.

Federaation ja konsortion tuloksellisuutta arvioidaan yhdessä yhteistyöorganisaation kanssa.

4.4 Tietojen analysointi

Johtoryhmän kokoukset käsittelevät yliopiston toiminnasta tulevia tietoja pitkin vuotta. Helmi-maaliskuussa (ennen OPM:n kanssa käytävää tulosneuvottelua) pidetään yksi johdon katselmukseen keskittyvä kokous (tarkemmin kohta 1.8). Sen raportissa esitetään erityisesti toiminnan kehittämiseen liittyviä havaintoja. Yliopiston hallinnon eri tasoilla ja työryhmissä sekä toimintayksiköissä analysoidaan toimintaa jatkuvasti. Tämä työ on kuvattu tarkemmin yksiköiden laatukäsikirjoissa.

4.5 Toiminnan kehittäminen

Yliopiston toimintaa kehitetään Suomen hallituksen antamien koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmien, OPM:n ohjeistuksen ja Eurooppalaisen korkeakoulutuksen alueen strategian (Bolognan sopimuksen) mukaisesti. Arviointi- ja kehittämisneuvostot, tiedekunnat, laitokset ja henkilökunta toimivat alullepanijoina ja toteuttajina, yliopiston linjauksista päättävät johtoryhmä ja hallitus. Johdon katselmuksot toimivat tärkeinä toiminnan analysoinnin ja kehittämisen suuntaajina.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

4.6 Poikkeamien ja valitusten hallinta

4.6.1. Poikkeamat

Yliopistotason poikkeamia opetuksessa ovat:

- ulkoisissa auditoinneissa havaitut poikkeamat
- lukujärjestykseen merkitty opintojakso keskeytyy tai jää kokonaan pitämättä
- tilintarkastajilta tai OPM:stä tulevat huomautukset ja tulostavoitteista jäämiset
- epäeettinen toiminta
- yliopiston tuomioistuimilta saamat langettavat tuomiot
- oikeuskanslerin tai oikeusasiamiehen yliopistolle antamat huomautukset
- myös erillislaitosten tai hallinnonosastojen toiminnassa havaitut poikkeamat

- tutkimuksessa: (täydennetään myöhemmin)

Tiedekuntatason poikkeamia ovat:

- tutkintotodistusta ei tuoteta määräajassa tai todistuksessa on merkittäviä virheitä
- opinnäytearvostelua ei tuoteta määräajassa
- opinto-opas tai valintaopas ei valmistu määräajassa tai niissä on merkittäviä virheitä
- opiskelijavalinnoissa (korjauksessa tai pisteidenkäsittelyssä) tapahtuu merkittäviä virheitä
- ilmoitettua opetusta ei järjestetä eikä korvaavista toimista ole sovittu
- tenttikysymyksiä ei ole toimitettu tenttiin
- tenttiä ei korjata määräaikaan mennessä
- opiskelijan tenttipaperi, harjoitustyöraportti, opinnäytetyö tms. katoaa
- opintojaksopalautetta ei käsitellä
- opetus ei toteudu opintojaksokuvauksen mukaisesti
- myös laitosten toiminnassa havaitut poikkeamat

- tutkimuksessa: (täydennetään myöhemmin)

Poikkeamien yleinen käsittely:

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

-
1. Asia tutkitaan ja poikkeaman syyt selvitetään ja kirjataan poikkeamaraporttiin ja ko. tason poikkeamaluetteloon sekä tuodaan tarvittaessa myös muulla tavoin tiedoksi asianosaisille (esim. reklamoija(t), henkilö tai toimintayksikkö, jonka toiminnasta reklamoidaan, vastuullinen toimintayksikkö/ laitos/tiedekunta). Asianosaisia kuullaan joko kirjallisesti tai yhteisessä kokouksessa.
 2. Virheet korjataan ja tarvittaessa muutetaan toimintaa, jotta ongelma ei enää toistu.
 3. Kirjataan tarvittavat toimenpiteet sen yksikön tai elimen kokousmuistioon tai pöytäkirjaan, jossa asia käsitellään sekä poikkeamaraporttiin.
 4. Lähetetään tieto asianosaisille.

Opetuksen poikkeamat:

Yliopistotasoiset sekä erillislaitoksissa tai hallinnossa esille tulevat opetuksen poikkeamat kirjataan poikkeamaraporttiin (liite 4) ja laatupäällikön ylläpitämään poikkeamaluetteloon ja ARVIKE:n pöytäkirjaan. Yliopistotasoisia poikkeamia käsitellään ARVIKE:ssa, johtoryhmässä, johdon katselmuksessa ja tarvittaessa hallintokeskuksen osastoissa ja hallituksessa. Erillislaitokset ja hallinnon osastot päättävät itse kuinka asia niissä käytännössä hoidetaan ja kuvaavat menettelyn laatukäsikirjassaan.

Tiedekuntatason poikkeamat kirjataan poikkeamaraporttiin ja tiedekunnan opintopäällikön ylläpitämään poikkeamaluetteloon. Opintopäällikkö käynnistää tarvittavat päälaatukäsikirjan mukaiset toimenpiteet eli ohjaa opetusta koskevat poikkeamat käsiteltäviksi tarkoituksenmukaisesti elimiin ja lähettää ne ARVIKE:seen tiedoksi. ARVIKE seuraa niiden käsittelyn etenemistä ja loppuun saattamista sekä tilastoi ne johdon katselmusta varten. Menettely on kuvattu tarkemmin liitteessä 6.

Kaikkien koulutussuunnittelutoimikuntien esityslistoilla on pysyvä kohta 'Poikkeamien ja reklamaatioiden käsittely'. Kokouksissa esille tulevat päälaatukäsikirjan mukaiset poikkeamat ja reklamaatiot ja niiden käsittely kirjataan pöytäkirjaan sekä poikkeamaluetteloon ja viedään tiedoksi ko. tiedekunnan opintopäällikölle. Myös laitokset ilmoittavat saamansa reklamaatiot ja poikkeamat tiedekuntansa opintopäällikölle. Tiedekunnat ja laitokset päättävät itse kuinka asia niissä käytännössä hoidetaan ja kuvaavat menettelyn laatukäsikirjassaan.

KUOPION YLIOPISTO

PÄÄLAATUKÄSIKIRJA

Laatinut: Sirpa Suntioinen 15.9.2008

Hyväksynyt: Rehtori 3.10. 2008

Versio 3.2

Muiden poikkeamien käsittelyä seuraa laatupäällikkö.

Poikkeamien raportoinnin tarkoituksena on jatkuvan kehittämisen mahdollistaminen. Poikkeamat käsitellään mahdollisimman nopeasti. Epäeettisten toimintojen käsittelyssä noudatetaan Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen-ohjeistusta.

Opetuksen laatupoikkeamien ennaltaehkäisemiseksi yliopisto seuraa opettajakunnan PD-koulutukseen osallistumista, yhteiskunnallisia suosikkikoulutusala - trendejä, lukio- ja peruskouluasteen sekä ammatillisen koulutuksen kehittymistä ja opetussuunnitelmien muutoksia, valtioneuvoston koulutuksen kehittämissuunnitelmia sekä European High Education Area (EHEA) politiikan muutoksia.

4.6.2 Reklamaatiot

Opetustoimintoon kohdistuvat oikaisupyynnöt (reklamaatiot) ovat oikaisupyynnöjä ja valituksia opiskelijavalinnasta sekä opintosuoritusten arvostelua koskevia muutoksenhakumenettelyjä. Näiden käsittely on kuvattu hallintojohtosäännössä §§ 66 ja 67-69. Opintoasioiden osasto vastaa näiden oikeusprosessien seurannasta ja asiakirjahallinnasta yhdessä ARVIKEN kanssa.

Reklamaatioita ovat myös opiskelijoiden nimellään yliopistolle esittämät valitukset. Valituksen vastaanottaja toimittaa valituksen laatupäällikölle. Valitukset oikeuskanslerille ja oikeusasiamiehelle sekä yliopistoa koskevat tuomioistuinkäsittelyt kirjataan samoin reklamaatioina. Näitä asioita seuraavat TIP:n lakimiehet, heillä on tallessa myös niihin liittyvät asiakirjat. Menettely on kuvattu myös liitteessä 6.